

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA VEŘEJNÁ EKONOMIKY

Hospodaření obcí Mikroregionu Nový Dvůr

Financial Management of Municipalities Affiliated in Nový Dvůr Microregion

Student: Bc. Přemysl Nedůchal

Vedoucí bakalářské práce: Ing.Bc. Jiří Bečica, Ph.D.

Ostrava 2011

Zadání diplomové práce

Student: **Bc. Přemysl Nedůchal**
Studijní program: N6202 Hospodářská politika a správa
Studijní obor: 6202T055 Veřejná ekonomika a správa
Specializace: 00 Veřejná ekonomika a správa
Téma: **Hospodaření obcí Mikroregionu Nový Dvůr**
Financial Management of Municipalities Affiliated in Nový Dvůr
Microregion

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
 2. Hospodaření územně samosprávných celků a formy spolupráce obcí
 3. Charakteristika obcí Mikroregionu Nový Dvůr
 4. Zhodnocení hospodaření obcí v letech 2005 až 2009
 5. Závěr
- Seznam použité literatury
Seznam zkratk
Prohlášení o využití výsledků diplomové práce
Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

- ČMEJREK, J. *Obce a regiony jako politický prostor*. 1. vyd. Praha: Alfa nakladatelství, 2008. 165 s. ISBN 978-80-87197-00-4.
KOUDELKA, Z. *Samospráva*. 1. vyd. Praha: Linde, a. s., 2007. 399 s. ISBN 978-80-7201-665-5.
PEKOVÁ, J. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. 1. vyd. Praha: Management Press, 2004. 375 s. ISBN 80-7261-086-4.

Formální náležitosti a rozsah diplomové práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí diplomové práce: **Ing.Bc. Jiří Bečica, Ph.D.**

Datum zadání: 26.11.2010

Datum odevzdání: 29.04.2011

doc. Ing. Petr Tománek, CSc.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

„Místopřísežně prohlašuji, že jsem celou práci, včetně všech příloh vypracoval samostatně.
Přílohy č. 1 až 6, dané k dispozici, jsem samostatně doplnil“.

V Ostravě dne 29. dubna 2011

.....
Bc. Přemysl Nedůchal

1	ÚVOD	1
2	HOSPODAŘENÍ ÚZEMNĚ SAMOSPRÁVNÝCH CELKŮ A FORMY SPOLUPRÁCE OBCÍ.....	4
2.1	Územně samosprávný celek	4
2.1.1	Hospodaření obce	6
2.1.2	Orgány obce	10
2.2	Formy spolupráce obcí	13
2.2.1	Meziobecní spolupráce	15
2.2.2	Spolupráce obcí se subjekty v území	18
2.2.3	Národní struktury spolupráce obcí	20
2.2.4	Spolupráce s obcemi jiných států	22
3	CHARAKTERISTIKA OBCÍ MIKROREGIONU NOVÝ DVŮR.....	24
3.1	Obecná charakteristika obcí Mikroregionu Nový Dvůr	24
3.2	Historie obcí Mikroregionu Nový Dvůr	25
3.2.1	Obec Ratíškovice.....	25
3.2.2	Obec Vacenovice.....	26
3.2.3	Obec Vlkoš	27
3.2.4	Obec Skoronice	27
3.2.5	Obec Milotice	27
3.2.6	Obec Svatobořice - Místřín	28
3.3	Současnost obcí Mikroregionu Nový Dvůr.....	29
3.3.1	Obec Ratíškovice.....	29
3.3.2	Obec Vacenovice.....	30
3.3.3	Obec Vlkoš	30
3.3.4	Obec Skoronice	30
3.3.5	Obec Milotice	31
3.3.6	Obec Svatobořice - Místřín	31
3.4	Organizace zřízené obcemi Mikroregionu Nový Dvůr	32
3.4.1	Obec Ratíškovice.....	32
3.4.2	Obec Vacenovice.....	33
3.4.3	Obec Vlkoš	33
3.4.4	Obec Skoronice	34
3.4.5	Obec Milotice	34
3.4.6	Obec Svatobořice – Místřín.....	35

3.5	Zájmová sdružení a spolky obcí Mikroregionu Nový Dvůr	36
3.5.1	Obec Ratíškovice.....	36
3.5.2	Obec Vacenovice.....	36
3.5.3	Obec Vlkoš.....	37
3.5.4	Obec Skoronice	37
3.5.5	Obec Milotice	38
3.5.6	Obec Svatobořice – Mistrín.....	38
3.6	Hospodaření Mikroregionu Nový Dvůr	39
4	ZHODNOCENÍ HOSPODAŘENÍ OBCÍ V LETECH 2005 AŽ 2009	41
4.1	Výdaje obcí Mikroregionu Nový Dvůr	43
4.2	Oblast dopravy	44
4.2.1	Vývoj výdajů k celkovým výdajům obcí	45
4.2.2	Vývoj výdajů v rámci oddílu doprava za roky 2005 - 2009.....	46
4.2.3	Vývoj výdajů na 1 obyvatele.....	46
4.2.4	Vývoj výdajů na 1 km ²	47
4.3	Oblast vzdělání.....	48
4.3.1	Vývoj výdajů k celkovým výdajům obcí	49
4.3.2	Vývoj výdajů v rámci oddílu vzdělání za roky 2005 - 2009	49
4.3.3	Vývoj výdajů na 1 obyvatele.....	50
4.4	Oblast kultury a církve	51
4.4.1	Vývoj výdajů k celkovým výdajům obcí	52
4.4.2	Vývoj výdajů v rámci oddílu kultura a církve za roky 2005 - 2009	53
4.4.3	Vývoj výdajů na 1 obyvatele.....	54
4.5	Oblast tělovýchovy a zájmové činnosti.....	55
4.5.1	Vývoj výdajů k celkovým výdajům obcí	55
4.5.2	Vývoj výdajů v rámci oddílu tělovýchova a zájmová činnost za roky 2005 - 2009.....	56
4.5.3	Vývoj výdajů na 1 obyvatele.....	57
4.6	Oblast ochrany životního prostředí	58
4.6.1	Vývoj výdajů k celkovým výdajům obcí	58
4.6.2	Vývoj výdajů v rámci oddílu ochrana životního prostředí za roky 2005 - 2009.....	59
4.6.3	Vývoj výdajů na 1 obyvatele.....	60

4.7	Souhrn vybraných výdajových oblastí za obce Mikroregionu Nový Dvůr v letech 2005-2009.....	61
5	ZÁVĚR.....	63
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY		
SEZNAM ZKRATEK		
PROHLÁŠENÍ O VYUŽITÍ VÝSLEDKŮ DIPLOMOVÉ PRÁCE		
SEZNAM PŘÍLOH		

1 ÚVOD

V Ústavě České republiky je zakotveno členění České republiky na základní a vyšší územní samosprávné celky; z toho plyne, že v České republice existuje dvoustupňový systém územní samosprávy. Základní územní samosprávné celky představují obce, vyšší územní samosprávné celky kraje.

Ze zákona č. 128/2000 Sb., o obcích vyplývá, že obec je základním samosprávným celkem, je veřejnoprávní korporací, reprezentantem veřejných zájmů, zabezpečuje veřejné služby, je samostatným ekonomickým subjektem a také že se může sdružovat za účelem zabezpečování veřejných statků a služeb pro své občany a zajištění celkového rozvoje území a prosazování společných zájmů (§ 46).

Obce se sdružují za účelem zkvalitnění výkonu svých funkcí, převážně pro zlepšení možností a podmínek při realizaci rozvojových záměrů obce. Hlavním cílem založení dobrovolného svazku obcí má být společné řešení problémů z jakékoliv oblasti v samostatné působnosti, spolupráce v oblasti uspokojování potřeby bydlení, ochrany a rozvoje zdraví, výchovy a vzdělávání, kulturního rozvoje, podpory cestovního ruchu, zdokonalování infrastruktury anebo zemědělství. Ve většině případů mají obce v ČR počet obyvatel menší než 1000, takovým obcím může zřízení svazku obcí pomoci zajistit veřejné služby občanům mnohem rychleji.

Existují různé důvody, které vedou ke vzniku jednotlivých sdružení obcí. Do roku 2000 vznikala zejména monotematicky zaměřená sdružení, která byla většinou vytvořena pro splnění konkrétního účelu a po splnění tohoto účelu dále nepokračovala v další činnosti. Po roce 2000 se monofunkční sdružení vyskytují ve stále menší míře a ve větší míře dochází k vytváření svazků, které na základě prvních zkušeností rozvíjí další spolupráci a svůj komplexní rozvoj.

Podobné jako ČR to mají i některé členské státy Evropské unie, které se snaží prosadit sdružování obcí do větších celků za účelem společného řešení problémů. Hlavní tendencí je vytvoření takového modelu meziobecní spolupráce, která by vedla nejen k vyšší kvalitě a efektivnosti místní správy v obcích, ale zároveň ponechala obcím svébytnost a samostatnost při rozhodování ve vlastních záležitostech. Je to dáno tím, že jsou na obce kladeny stále se zvyšující požadavky na výkon státní správy, jakož i rostoucí nároky na vybavenost území. Zajistit tyto potřeby je finančně náročné a obce často tyto nemalé prostředky nemají k dispozici.

Teoretická část diplomové práce je zaměřena na hospodaření obcí, konkrétně na rozpočet obcí, dále na vymezení územně samosprávného celku, především orgány obce. Především se tato část soustředí na formy spolupráce obcí.

V diplomové práci je řešena problematika hospodaření dobrovolného svazku obcí Mikroregion Nový Dvůr, který byl založen na jaře roku 2002 za účelem rozvoje celého území, spolupráce a koordinace při akcích zaměřených na oblasti rozvoje infrastruktury (kanalizace, čističky, skládky, komunikace, veřejná prostranství, zdravotní a sociální zařízení, bydlení), ochrany životního prostředí (využití alternativních zdrojů energie, pozemkové úpravy, vodní nádrže, biokoridory), ochrany kulturního dědictví (udržování tradic, folklór, řemesla), rozvoje venkovské turistiky (cyklostezky, služby pro turisty) a rozvoje podnikání (zlepšování podmínek pro drobné podnikání, semináře pro vinaře).

Problematicku dobrovolného sdružování obcí lze posuzovat z pohledu řady vědních disciplín. **Cílem** této diplomové práce je zhodnotit vybrané výdajové oblasti v letech 2005 až 2009 obcí MND, které jsou orientované na cíle založení MND. Zhodnocení je provedeno v přepočtu na 1 obyvatele. U oblasti dopravy byly výdaje přepočtené na 1 km². Dílčími cíli jsou srovnání hospodaření MND a zjištění zastoupení vybraných výdajových oblastí u obcí MND k celkovým výdajům obce. Uvedeným cílům odpovídá struktura diplomové práce.

Teoretická část obsahuje hospodaření územně samosprávných celků a formy spolupráce obcí. Praktická část je rozdělena do dvou částí. První praktická část popisuje charakteristiku obcí MND, obcí Skoronice, Vlkoš, Milotice, Vacenovice, Svatobořice – Místřín, Ratíškovice. Druhá praktická část se věnuje konkrétním výdajovým oblastem, (doprava, vzdělání, kultura a církev, tělovýchova a zájmová činnost, ochrana životního prostředí obcí MND). V závěrečné kapitole jsou vyjádřeny obecné závěry a doporučení.

Na základě výše stanovených cílů budou zhodnoceny dvě hypotézy. **První hypotézou** práce je, že mezi největší výdajové oblasti obcí lze zařadit výdaje na vzdělání a dopravu. **Druhou hypotézou** je, že mezi největší výdajové oblasti MND lze řadit výdaje na vzdělání a ochranu životního prostředí.

K ověření daných hypotéz a uvedených cílů diplomové práce jsou použity tyto metody vědeckého zkoumání – analýza, syntéza, indukce, dedukce a abstrakce.

Analýza – analýza obecně spočívá v rozložení zkoumaného předmětu, jevu či situace, které se stávají předmětem dalšího zkoumání, jejímiž cíli jsou poznání zákonitostí, vyhledávání příčin jevů a jedná se o rozklad syntetického ukazatele. Systémová analýza pak

zkoumá systémy s cílem je pochopit, vysvětlit, zvládnout, zlepšit a zdokonalit, ale nezkoumá jevy jako izolované veličiny, nýbrž se snaží postihnout jejich chování v systému. Tato metoda je použita ve třetí a čtvrté kapitole. Ve třetí kapitole jsou analyzovány jednotlivé obce Mikroregionu Nový Dvůr a ve čtvrté kapitole jsou to vybrané výdajové oblasti.

Syntéza – obecně tato metoda spojuje jednotlivé části zkoumaného předmětu, jevu či situace v jeden celek. Na základě této metody jsou dílčí výsledky diplomové práce syntetizovány a na jejich základě je provedeno ověření hypotézy. Tato metoda je použita u všech vypracovaných praktických částí diplomové práce.

Indukce – metoda indukce obecně spočívá ve vyvozování obecného závěru na základě mnoha poznatků o jednotlivostech, kdy indukované úsudky umožňují dojít k podstatě jevů a zákonitostí. Metoda indukce v této práci je použita v závěru čtvrté části diplomové práce u statistického zpracování vybraných výdajových oblastí.

Dedukce – tato metoda řeší způsob myšlení, při němž od obecnějších soudů přecházíme k méně obecným. Tato metoda je použita ve čtvrté části diplomové práce u zkoumaných vybraných výdajových oblastí, např. v oblasti dopravy, vzdělání, kultury a církve atd.

Abstrakce – pomocí této metody dochází k myšlenkovému oddělení nepodstatných vlastností od vlastností podstatných, což umožňuje zjistit obecné vlastnosti. V této práci je použita ve druhé kapitole u meziobecní spolupráce a také ve čtvrté kapitole, kde je zaměřena na vybrané výdajové oblasti.

2 HOSPODAŘENÍ ÚZEMNĚ SAMOSPRÁVNÝCH CELKŮ A FORMY SPOLUPRÁCE OBCÍ

Ústava České republiky definuje jednotlivé municipality, které se nachází na území našeho státu. Mezi takové municipality patří obce, města, kraje a jsou v české legislativě vymezeny jednotlivými zákony.

Municipalita jako je obec je vymezena v zákoně č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů. Mezi další municipality lze řadit také města a kraje. Kraj je řízen zákonem č. 129/2000 Sb., o krajích, ve znění pozdějších předpisů. Obce a kraje jsou v těchto právních předpisech považovány za veřejnoprávní korporaci, která má vlastní majetek, se kterým hospodáří účelně a hospodárně, dále pak vystupuje v právních vztazích svým jménem a nese odpovědnost vyplývající z těchto vztahů.

2.1 Územně samosprávný celek

Ústava České republiky (ČR) č. 1/1993 Sb., člení ČR do dvoustupňového systému územní samosprávy a to na základní a vyšší územně samosprávné celky. Mezi základní územně samosprávné celky řadíme obce a mezi vyšší územně samosprávné celky řadíme kraje.

Obce jako základní ÚSC je společenství občanů a veřejnoprávní korporace.

V hierarchické struktuře územní samosprávy nenalezneme nadřízenost a podřízenost, neboť každý ÚSC má své kompetence, do kterých jiný územně samosprávný celek nemůže zasahovat.

Územní samospráva (ÚS) je uskutečňována jinými veřejnoprávními subjekty než státem. Tyto subjekty mají korporativní charakter, což z nich dělá veřejnoprávní korporace. Samosprávou je nutno rozumět výkon určitých úkolů správy státu samostatnými, státem aprobovanými, veřejnoprávními subjekty. Samospráva zahrnuje takovou oblast veřejné správy, která je zákony svěřena subjektům, jichž se bezprostředně dotýká, za takovéto subjekty lze považovat municipality, což jsou kraje a obce.¹

¹ SAHULA, Antonín. *Ekonomika a organizace samosprávy územních celků*. Praha: ČVUT. 1997. ISBN 80-01-01603-X. 98 s.

Vzhledem k tomu, že se téma diplomové práce zabývá zhodnocením hospodaření obcí Mikroregionu Nový Dvůr, je další text věnován problematice obcí obecně a formám spolupráce obcí.

V demokratické společnosti je obec nezávislá na státu, tím se projevuje její právo na samosprávu. Tudíž ÚS je realizace práva občana na vlastní samosprávu, právo na spravování určitého území a na základě působnosti stanovené Ústavou a jinými zákony při vytvoření nezbytných ekonomických podmínek.

Samospráva umožňuje uskutečňovat právo občana podílet se na řízení veřejných záležitostí jako jeden z nejdůležitějších demokratických principů a principu budování tzv. občanské společnosti. Občan má možnost více se podílet na řízení, ovlivňování společenských procesů a kontrolovat kvalitu veřejné správy.

Decentralizace veřejné správy na ÚS se uskutečňuje na principu solidarity, kdy jsou rozhodovací pravomoci přenesené na co nejnižší úroveň, která ji stačí zajistit.²

Obec má při uskutečňování své samosprávy relativně autonomní postavení, kdy stát zasahuje do její činnosti jen na ochranu zákona a jen způsobem stanoveným zákonem.

Vymezení obce

Obec je vymežována třemi znaky:

Území – katastrální území, je území, na kterém se obec rozkládá. Takových katastrálních území může obec mít několik. Menší obce mají jedno nebo dvě a větší obce jich mohou mít několik. Katastrální území jsou vyznačována v územním plánu obce.³

Občané obce – občané ČR s trvalým pobytem, občané s čestným občanstvím obce, právnické osoby a podnikatelé se sídlem na území obce nebo provozovnou na území obce.

Občanem obce je fyzická osoba, která je občanem ČR a je v obci hlášena k trvalému pobytu. Občan má právo hlasovat v místním referendu, vyjadřovat svá stanoviska k projednávaným problémům na zasedání zastupitelstva obce, vyjadřovat se k návrhu rozpočtu obce a k závěrečnému účtu obce, vše v souladu s příslušnými zákony.

Občan se podílí na řízení obce přímo či nepřímo. Přímě se podílí dobrovolnou prací v komisích obecního úřadu, účastí v místním referendu, na veřejných schůzích a na zasedání

² PEKOVÁ, Jitka. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. Praha: Management Press, 2004. ISBN 80-7261-086-4. 78 s.

³ KOUDELKA, Zdeněk. *Samospráva*. Praha: Linde Praha, a. s., 2007. ISBN 978-80-7201-665-5 106 s.

zastupitelstva obce. Nepřímo se podílí na řízení obce prostřednictvím volených zástupců do zastupitelstva obce ve veřejných komunálních volbách; z toho vyplývá, že občan má také právo volit a být zvolen do zastupitelstva obce dle zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí, ve znění pozdějších předpisů.⁴

Působnost obce - samospráva veřejných záležitostí v hranicích obce. Působnost obce lze rozdělit na dva základní typy, a to na samostatnou působnost a přenesenou působnost.

V samostatné působnosti může obec rozhodovat ve věcech samostatně, tzn. má určité zákonem upravené pravomoci, například spravuje sama sebe, záležitosti obce a občana obce prostřednictvím zvolených orgánů a také vykonává přenesenou působnost. Samostatnou působnost obce blíže specifikuje zákon o obcích.

Do přenesené působnosti obce můžeme zařadit zajišťování evidence občana, vedení matriky, vydávání stavebního povolení, regulace a výkon práva v oblasti životního prostředí atd. Přenesenou působnost vykonává obec ve správním obvodu obce. Vykonává ji obecní úřad.

Obce s přenesenou působností lze rozdělit do kategorií obcí:

- obec,
- obec s matričním úřadem,
- obec se stavebním úřadem,
- obec s pověřeným obecním úřadem,
- obec s rozšířenou působností.⁵

2.1.1 Hospodaření obce

Hospodaření obce jako základního územního celku je dáno tím, že obec hospodáří sama, rozhoduje o členění svých výdajů a jejich výši, dále hospodáří podle schváleného rozpočtu. Obce, které jsou v samostatné působnosti, mají právo mít vlastní majetek a samostatně s ním hospodařit. Tento majetek je evidován, využíván účelně a hospodárně a musí být chráněn před zničením, poškozením, odcizením či zneužitím.

Hospodaření obce s majetkem je dáno právními předpisy v § 38 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, který stanoví, že majetek obce musí být využíván v souladu se zájmy obce

⁴ PEKOVÁ, Jitka. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. Praha: Management Press, 2004. ISBN 80-7261-086-4. 79 s.

⁵ PEKOVÁ, Jitka. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. Praha: Management Press, 2004. ISBN 80-7261-086-4. 83 s.

a úkoly vyplývajícími se zákonem vymezenými působnostmi. Každá obec je povinna se starat o zachování rozvoje svého majetku, o kterém vede evidenci.

Hospodaření s finančními prostředky obce a jakožto i ostatních územně samosprávných celků (ÚSC) je vymezeno v zákoně č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů. V tomto zákonu je zakotven obsah, tvorba a změny rozpočtu ÚSC a dobrovolného svazku obcí (DSO), stanovení a projednání závěrečného účtu ÚSC a DSO, účelovost a návratnost rozpočtových prostředků, porušení rozpočtové kázně, vznik a finanční hospodaření organizačních složek a příspěvkových organizací ÚSC a finanční hospodaření DSO.⁶

Hospodařením ÚSC se zabývá také vyhláška 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě, ve znění pozdějších předpisů a jiné legislativy.

Základním principem hospodaření obce je hospodaření podle rozpočtu, který je schválen zastupitelstvem obce (ZO). Rozpočet obce se obvykle sestavuje jako vyrovnaný, ale může být také přebytkový či deficitní.

Rozpočet obce představuje nejnižší území úroveň veřejných rozpočtů v ČR. Lze jej charakterizovat jako decentralizovaný peněžní fond, který se tvoří na principu nenávratnosti, nedobrovolnosti a neekvivalence.

Rozpočet obce je finančním plánem obce, kterým se řídí financování činnosti obce. Rozpočtový rok je totožný s kalendářním rokem. Při zpracování ročního rozpočtu se vychází z rozpočtového výhledu. Návrh rozpočtu musí být zveřejněn nejméně po dobu 15 dnů na úřední desce před jeho projednáním v ZO.

Funkce rozpočtu obce

- alokační, která je rozhodující na úrovni ÚS. Prostřednictvím finančních prostředků soustředěných v územním rozpočtu se financují různé potřeby v lokálním veřejném sektoru,
- redistribuční, která je na úrovni ÚS značně omezená, hlavně ve vztahu k sociálně slabším občanům, kdy na úrovni ÚS se využívají především k sociální výpomoci,
- stabilizační, jejíž využití na úrovni samosprávy je rovněž omezené, avšak ve vyspělých zemích ÚS svými aktivitami ovlivňuje růst ekonomického potenciálu daného území.

⁶ PŘIBYLOVÁ, Zdeňka. *Účetnictví měst a obcí příklady souvztáznosti*. Rošďálovice: Revos-L, 2006 ISBN 80-903160-4-2. 11 s.

Rozpočtový výhled

Rozpočtový výhled je pomocným nástrojem plánování územních samosprávných celků a je také podkladem pro sestavení rozpočtu. Rozpočtový výhled se sestavuje na základě uzavřených smluvních vztahů a přijatých závazků a to na 2 až 5 let následujících po roce, na který se sestavuje roční rozpočet. Každoročně se rozpočtový výhled upravuje.⁷

Rozpočtová skladba

Závazná rozpočtová skladba upravuje podrobné členění příjmů a výdajů, je platná pro celou soustavu veřejných rozpočtů a umožňuje celistvý pohled na finanční hospodaření. Rozpočtová skladba je systematické, jednotné a přehledné třídění, které umožňuje:

- zabezpečit jednotnost a přehlednost rozpočtů a mimorozpočtových fondů v rozpočtové soustavě,
- analyzovat příjmy a výdaje v rozpočtové soustavě, v čase i pro mezinárodní srovnání,
- zajistit potřebné informace a jejich využití v rozpočtové a fiskální politice.

Rozpočtová skladba člení příjmy a výdaje ze čtyř hledisek:

Odpovědnostní neboli kapitálové třídění – třídí příjmy a výdaje státního rozpočtu podle správců kapitol. Pro obce a kraje je nepovinné.

Druhové třídění – je základem třídění v rozpočtové skladbě. Rozděluje se do tří základních okruhů: příjmy, výdaje, financování. Příjmy představují nenávratná inkasa, nezahrnují inkasa, kterými se přijímají vypůjčené finanční prostředky, např. půjčky, úvěr, návratné výpomoci. Výdaje jsou veškeré nenávratné platby a poskytované půjčky a financování. Financování je přijetí finančních prostředků návratné povahy související s likviditou.

Odvětvové třídění – třídí příjmy a výdaje státního rozpočtu podle správců kapitol. Udává, na jaký účel jsou finanční prostředky vydávány. Používá se pro třídění výdajů a u územních rozpočtů třídí vybrané nedaňové a kapitálové příjmy. Jednotkami třídění jsou v odvětvovém hledisku rozpočtové skupiny, rozpočtové oddíly, rozpočtové pododdíly a rozpočtové paragrafy.

Konsolidační třídění – třídí výdaje, které se vynakládají uvnitř soustavy veřejných rozpočtů a ostatních veřejných fondů, a příjmy vznikající uvnitř této soustavy, a to v případě, že skutečnost, že se jedná o tyto výdaje a příjmy, není vyjádřena již v druhovém třídění.

⁷ Zákon 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů.

Příjmy a výdaje se třídí podle stupňů konsolidace; stupněm konsolidace se myslí okruh veřejných rozpočtů a ostatních veřejných peněžních fondů, mezi nimiž probíhají peněžní převody, které na jedné straně představují výdaje rozpočtů a na straně druhé příjmy těchto rozpočtů. Konsolidace umožňuje vyloučit duplicity na základě interních transferů mezi fondy a korelaci příjmů a výdajů.⁸

Rozpočtový proces

Rozpočtový proces popisuje postup, který zahrnuje návrh rozpočtu, schválení rozpočtu, plnění rozpočtu, kontrolu rozpočtu. Rozpočtový proces, tj. všechny etapy rozpočtového procesu, zahrnuje dobu 1,5 – 2 let.

a) Návrh rozpočtu

Sestavení návrhu rozpočtu představuje nejsložitější etapu rozpočtového procesu, chceme-li, aby příjmy a výdaje byly reálné. Návrh rozpočtu vychází z rozpočtového výhledu a sestavuje se obvykle na základě rozpočtu předcházejícího roku, zohlední se změny, nové potřeby, inflace apod. Návrh rozpočtu obce sestavuje obvykle finanční výbor. Jeho struktura má vycházet z rozpočtové skladby.

b) Projednání a schválení rozpočtu

K projednání a schvalování rozpočtu dochází na zasedání ZO. Návrh rozpočtu musí být schválen nadpoloviční většinou všech zastupitelů obce. Po schválení rozpočtu se neprodleně provádí rozpis rozpočtu. Jestliže není rozpočet schválen před zahájením rozpočtového roku, musí obec hospodařit podle pravidel rozpočtového provizoria. Rozpočtové provizorium musí schválit zastupitelstvo obce před zahájením příslušného rozpočtového roku. V případě nesplnění schválení rozpočtu obce nebo rozpočtového provizoria následují sankce za neplnění rozpočtových pravidel.

c) Plnění rozpočtu

V průběhu rozpočtového roku se hospodaří podle schváleného rozpočtu a kontroluje se jeho plnění. Za plnění rozpočtu obce jsou odpovědní výkonné orgány obce, za průběžnou kontrolu plnění rozpočtu výkonné i volené orgány obce. Tyto orgány kromě kontroly plnění rozpočtu během rozpočtového období dále analyzují příčiny neplnění rozpočtu a hledají vhodná účinná opatření.

⁸ Zákon 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů.

d) Kontrola rozpočtu

Po skončení rozpočtu obce se provádí následná kontrola jeho plnění v podobě závěrečného účtu obce. Závěrečný účet zahrnuje plnění rozpočtu, jeho příjmů a výdajů, použití fondů, vztahy ke státnímu rozpočtu, k rozpočtu krajů a výsledek hospodaření zřízených organizací. Závěrečný účet by měl být nejméně 15 dní zveřejněn na úřední desce před schvalováním v zastupitelstvu obce. Projednání závěrečného účtu uzavírá ZO buď souhlasem s celoročním hospodařením „bez výhrad“ nebo „s výhradami“, které by měly být vyjmenovány.⁹

2.1.2 Orgány obce

Obec je spravována svými orgány, které členíme na volené, výkonné, poradní a kontrolní. Musíme rozlišovat, zda daný orgán plní funkci v samostatné nebo přenesené působnosti.

Obec je samostatně spravovaná vrcholným orgánem obce, kterým je zastupitelstvo obce. Ostatní orgány jsou odvozeny od zastupitelstva obce, jimiž jsou rada obce, starosta, obecní úřad, zvláštní orgány obce a obecní policie.

Zastupitelstvo obce

Zastupitelstvo obce (ZO) je kolektivní orgán, který je volený v komunálních volbách občany obce. ZO rozhoduje ve věcech patřících do samostatné působnosti obce, kdy může řešit věci ve všech samosprávných záležitostech kromě těch, které patří do rozhodovací pravomoci zastupitelstev kraje.

V samostatné působnosti schvaluje program rozvoje obce, územní plán obce a regulační plán, rozpočet obce a závěrečný účet obce, zřizuje trvalé a dočasné peněžní fondy obce, zřizuje a ruší příspěvkové organizace a organizační složky obce, schvaluje jejich zřizovací listiny, rozhoduje o založení nebo rušení právnických osob, schvaluje jejich zakladatelské listiny, společenské smlouvy, zakládací smlouvy a stanovy a rozhoduje o účasti v již založených právnických osobách. Rovněž má právo vydávat obecně závazné vyhlášky obce, rozhodovat o vyhlášení místního referenda, navrhopvat změny katastrálního území atd..¹⁰

V přenesené působnosti schvaluje územně plánovací dokumentaci.

⁹ Zákon 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁰ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů.

ZO se musí řídit legislativou, jakou je zákon o obcích a zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů.

Počet členů ZO je závislý na počtu obyvatel v obci a velikosti územního obvodu obce. Počet členů ZO se pohybuje v rozmezí 5 – 55 členů. Práva a povinnosti členů ZO jsou detailněji uvedeny v zákoně o obcích. Zvolení zastupitelé obce se schází nejméně jedenkrát za tři měsíce, pokud však jedna třetina členů ZO požádá o dřívější zasedání, musí jej starosta obce svolat. Zasedání ZO svolává a případně řídí starosta. Na zasedání ZO musí být přítomna nadpoloviční většina členů, aby bylo zasedání usnášení schopné. Zasedání ZO je veřejné.

ZO obce má vedle rozhodovacích pravomocí také odpovědnost za rozhodování ve věcech veřejných, v hospodaření s majetkem a finančními prostředky obce. ZO může zřizovat výbory (finanční výbor).

Rada obce

Rada obce (RO) je výkonným orgánem obce. V samostatné působnosti podléhá obecnímu zastupitelstvu, v rámci přenesené působnosti rozhoduje na základě zákona o obcích. Pokud v některé obci není volena RO, tak její pravomoci vykonává starosta obce. Jednání RO je neveřejné.

Rada obce je tvořena starostou, místostarostou a dalšími členy rady, které volí zastupitelstvo obce. Počet členů RO je lichý a nesmí přesahovat třetinu počtu členů ZO. Maximální počet členů RO může být 11 a nejméně 5, avšak je – li počet členů ZO menší než 15, RO se nevolí.

RO je usnesení schopná, pokud se sejde nadpoloviční většina členů rady. Rada obce připravuje návrhy pro jednání ZO a stará se o jejich plnění.

RO může zřizovat poradní orgán, kterým je komise. Komise jsou také výkonným orgánem, pokud jim byl svěřen výkon přenesené působnosti.

Rada obce má v kompetenci zabezpečovat hospodaření obce podle schváleného rozpočtu, provádět rozpočtová opatření v rozsahu stanoveném ZO, vydávat nařízení obce v přenesené působnosti na základě legislativního zmocnění, ukládat pokuty v samostatné působnosti aj.

Starosta obce – místostarosta obce

Starosta jako představitel obce zastupuje danou obec navenek a uznává se za statutární orgán obce. Starosta je za své činy odpovědný ZO, plní funkci tajemníka, pokud není takle

funkce v obci zřízena, kontroluje pracovníky obecního úřadu a plní funkci statutárního orgánu obce. Starosta obce připravuje, svolává a řídí schůze ZO a RO a podepisuje jejich usnesení. V nepřítomnosti starosty obce jej zastupuje místostarosta obce.

Obecní úřad

Obecní úřad je tvořen starostou, místostarostou, tajemníkem a všemi zaměstnanci obce. Vykonává administrativně organizační činnosti související se samosprávnou a přenesenou působností obce v mezích zákona o obcích.

Zvláštní orgány obce

V případech stanovených zvláštními zákony může starosta pro výkon přenesené působnosti zřídit zvláštní orgány obce, kdy také jmenuje a odvolává jejich členy. Tyto zvláštní orgány vykonávají státní správu pro správní obvod obce s rozšířenou působností.

V čele zvláštního orgánu obce může být jen jedna osoba, která prokázala odbornou způsobilost v oblasti přenesené působnosti, pro jejíž výkon byl zvláštní orgán zřízen.

Příkladem takového zvláštního orgánu může být povodňová komise, kulturní komise, stavební komise, bezpečnostní rada obce či komise pro sociálně-právní ochranu dětí.

Výbory podle § 117 zákona o obcích zřizuje zastupitelstvo obce jako své iniciativní a kontrolní orgány. Výbory, které zřizuje ZO, jsou vždy finanční a kontrolní výbor. Předsedou výboru je člen ZO. Výbory plní úkoly dle § 119 zákona o obcích a za jejich plnění se zodpovídá ZO.

Komise dle § 122 zákona o obcích je zřízena radou obce jako iniciativní a poradní orgán. Komise je také výkonným orgánem, pokud jí byl svěřen výkon přenesené působnosti dle § 103 odst. 4 písmena c. Komise se za své jednání zodpovídá radě obce a ve věcech výkonu přenesené působnosti na svěřeném úseku odpovídá starostovi.¹¹

Obecní policie

Podle zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii je obecní policie orgánem obce, který zřizuje a zrušuje zastupitelstvo obce závaznou vyhláškou. Úkoly obecní police plní v obcích a v městech nebo statutárních městech a v hlavním městě Praze městská policie.

Obecní policie (OP) zabezpečuje místní záležitosti veřejného pořádku v rámci působnosti obce. OP řídí starosta, pokud zastupitelstvo obce nepověří řízením OP jiného člena

¹¹ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích ve znění pozdějších předpisů.

zastupitelstva obce. OP může na základě veřejnoprávní smlouvy vykonávat úkoly i na území jiné obce nebo obcí, které jsou smluvními stranami této smlouvy.¹²

2.2 Formy spolupráce obcí

Důvodem spolupráce je především dosažení společného cíle. Je to dáno tím, že pokud by chtěla obec dosáhnout tohoto cíle sama, měla by s tím více práce a nemuselo by vůbec dojít k uskutečnění daného cíle.

Obecně lze za spolupráci pokládat součinnost určitého množství subjektů při dosahování určitého společného cíle. Z pohledu různých aktérů spolupráce můžeme rozlišit různé formy spolupráce, které vedou k naplňování daných cílů. Pokud však hovoříme o spolupráci ve veřejném sektoru, jedná se o spolupráci na úrovni státní správy a samosprávy.¹³

Spolupráce samosprávných subjektů je dána jejich ekonomickými a organizačními možnostmi. U obcí je spolupráce důležitým činitelem jejich rozvoje, která jim umožňuje realizovat jejich záměry.

Spolupráce subjektů je reálné a účelové využívání zdrojů, které jim byly poskytnuty, k dosažení určených cílů tak, aby nedocházelo ke špatnému hospodaření vzniklých partnerských vztahů.

Základem spolupráce jsou znaky, které nám pomohou k lepšímu pochopení vzájemné spolupráce. Mezi takové znaky patří:

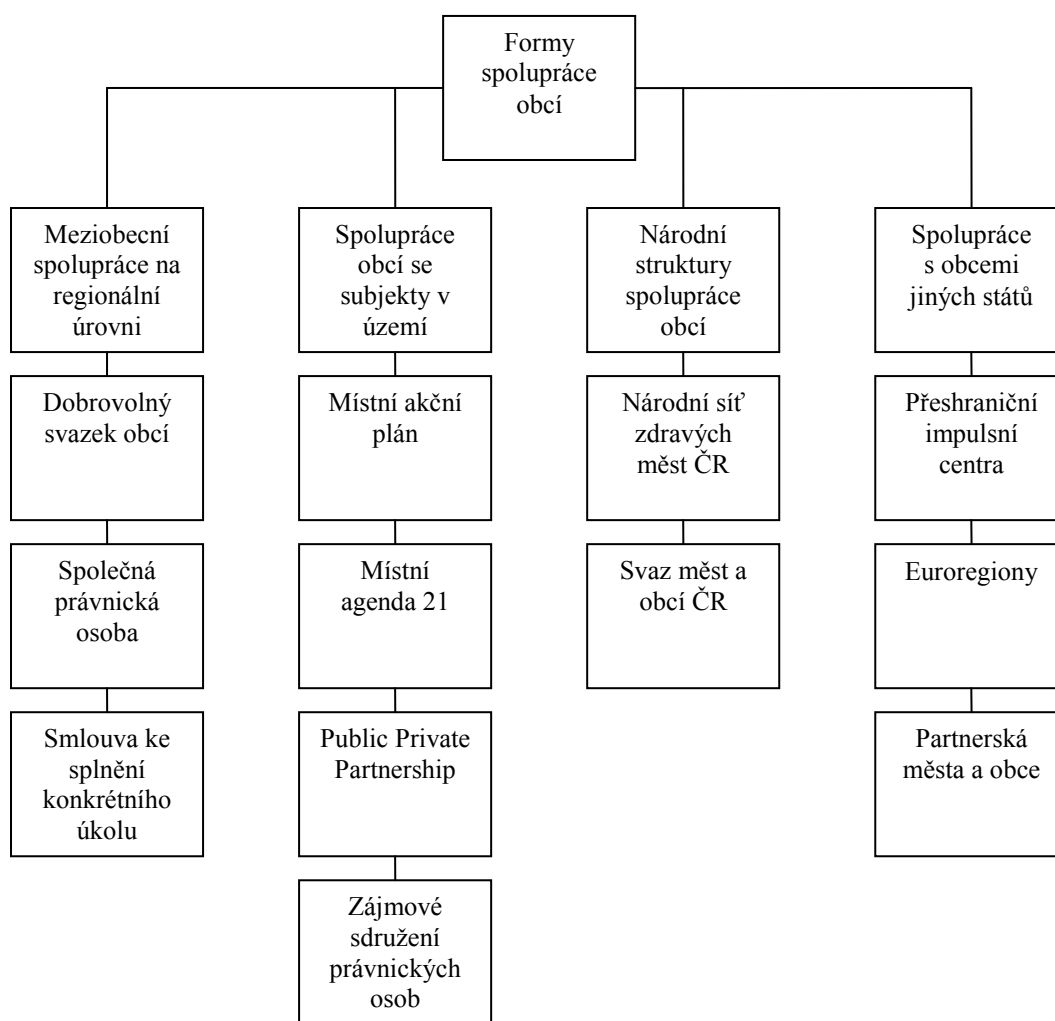
- Funkce (význam) spolupráce: výměna informací a zkušeností, kolektivní postup při vyjednávání, koordinace rozvojových činností, zajištění veřejných služeb, uskutečnění rozvojových projektů.
- Formální přístup spolupráce: institucionalizovaná, smluvní, ad hoc.
- Aktérů spolupráce: meziobecní spolupráce, spolupráce obcí se soukromým sektorem, spolupráce obcí s jinými subjekty veřejné správy.

¹² www.denik.obce.cz, ze dne 26. února 2011.

¹³ GALVASOVÁ, Iva a kol. *Spolupráce obcí jako faktor rozvoje*. Georegetown, Brno, 2007. ISBN 80-251-20-9. 12 s.

Formy spolupráce znázorňují organizační a legislativní podobu systému spolupráce, kterou můžeme dělit dle několika hledisek, kdy nejčastěji se člení podle území a spolupracujících subjektů.¹⁴

Tabulka 1. Schéma členění a formy spolupráce obcí

Pramen: GALVASOVÁ, Iva a kol. Spolupráce obcí jako faktor rozvoje.

Dle zákona o obcích mohou obce mezi sebou spolupracovat pouze při výkonu samostatné působnosti, a to uzavřením smlouvy ke splnění konkrétního úkolu, vytvořit dobrovolný svazek obcí či založit právnickou osobu.

¹⁴ GALVASOVÁ, Iva a kol. *Spolupráce obcí jako faktor rozvoje*. Georegetown, Brno, 2007. ISBN 80-251-20-9. 25 s.

Zakládání právnických osob dvěma nebo více obcemi je upraveno obchodním zákoníkem. Spolupráce obcí jak s právnickými, tak i s fyzickými osobami vychází z ustanovení občanského zákoníku o zájmových sdruženích právnických osob a o smlouvě o sdružení¹⁵

Možnost spolupracovat v oblasti přenesené působnosti je možné na základě veřejnoprávní smlouvy, kdy je možno svěřit část či celou přenesenou působnost k výkonu jiné obci dle §63 zákona o obcích. Týká se to pouze takové přenesené působnosti, která je svěřena orgánům všech obcí, tzn. že lze smlouvu uzavřít pouze mezi obcemi v rámci jednoho správního obvodu obce s rozšířenou působností.¹⁶

2.2.1 Meziobecní spolupráce

V zákoně č. 128/2000 Sb., o obcích je řečeno, že mohou mezi sebou spolupracovat jen obce, které vykonávají samostatnou působnost.

Takovéto spolupráce se uskutečňují především na základě uzavřených smluv, jako jsou:

- smlouvy uzavřené na základě splnění konkrétního úkolu,
- smlouvy uzavřené na základě smlouvy o uzavření dobrovolného svazku obcí (dále jen DSO),
- smlouvy uzavřené na základě založení právnických osob dvěma nebo více obcemi.

Smlouva ke splnění konkrétního úkolu

V roce 2000 se objevila v zákoně č. 128/2000 Sb., o obcích tahle nová forma spolupráce, která zajišťuje specifické úkoly, které spadají do samostatné působnosti obcí. Takovýmto úkolem může být vznik právnické osoby, vybudování stavby ke společnému užívání, odvoz domovního odpadu aj.

Pro splnění daného úkolu musejí obce mezi sebou uzavřít smlouvu, která se uzavírá na dobu určitou nebo neurčitou. Tuto smlouvu mohou mezi sebou uzavírat pouze obce. Uzavřená smlouva musí mít písemnou podobu a musí být schválena zastupitelstvy obcí, jinak její uzavření není platné.

¹⁵ GALVASOVÁ, Iva a kol. *Spolupráce obcí jako faktor rozvoje*. Georegetown, Brno, 2007. ISBN 80-251-20-9. 25 s.

¹⁶ GALVASOVÁ, Iva a kol. *Spolupráce obcí jako faktor rozvoje*. Georegetown, Brno, 2007. ISBN 80-251-20-9. 26 s.

Smlouva musí obsahovat:

- označení účastníků,
- vymezení předmětu a jeho rozsah,
- práva a povinnosti jednotlivých účastníků smlouvy,
- způsob využití stavby po jejím dokončení, pokud je tato stavba předmětem smlouvy,
- způsob odstoupení jednotlivých účastníků od smlouvy a vypořádání části jejich majetku.¹⁷

Co se týče majetku získaného v rámci DSO při uzavření smlouvy o provedení konkrétního úkolu, tak se stává spoluvlastnictvím všech účastníků uzavřené smlouvy. Podíly na tomto majetku jsou pro každého účastníka stejné, pokud se nedohodnou jinak.

Dobrovolný svazek obcí

Dobrovolný svazek obcí je nejčastější a nejpoužívanější forma spolupráce mezi obcemi. Členem DSO mohou být pouze obce, které tímto sdružením vytvoří právnickou osobu. Účelem DSO je ochrana a prosazování svých společných zájmů.

Podle § 50 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích jsou předmětem DSO:

- úkoly v oblasti školství, sociální péče, kultury, zdravotnictví, požární ochrany, veřejného pořádku, ochrany životního prostředí, cestovního ruchu a péče o zvířata,
- zabezpečování čistoty obce, správy veřejné zeleně a veřejného osvětlení, shromažďování a odvoz komunálních odpadů a jejich nezávadné zpracování, využití nebo zneškodnění, zásobování, vodou, odvádění a čištění odpadních vod,
- zavádění, rozšiřování a zdokonalování sítí technického vybavení a systémů veřejné osobní dopravy k zajištění dopravní obslužnosti daného území,
- úkoly v oblasti ochrany ovzduší, úkoly související se zabezpečováním přestavby vytápění nebo ohřevu vody tuhými palivy na využití ekologicky vhodnějších zdrojů tepelné energie a v obytných a jiných objektech ve vlastnictví obcí,
- provoz lomů, pískoven a zařízení sloužící k těžbě a úpravě nerostných surovin,
- správa majetku obcí, zejména místních komunikací, lesů, domovního a bytového fondu, sportovních, kulturních zařízení a dalších zařízení spravovaných obcemi.

Smlouva o vzniku DSO musí mít stanovy, které musí obsahovat:

¹⁷ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů.

- název sídlo členů DSO,
- název a sídlo svazku obcí a předmět jejich činnosti,
- orgány svazku obcí, způsob jejich ustanovování, působnost a rozhodování,
- majetek členů DSO, který vkládají do svazku obcí,
- zdroje příjmů DSO,
- práva a povinnosti členů DSO,
- způsob rozdělení zisku a podíl členů na úhradě ztráty DSO,
- podmínky přistoupení a vystoupení z DSO, včetně vypořádání majetkového podílu,
- obsah a rozsah kontroly DSO obcemi, které svazek obcí vytvořily.¹⁸

Obyvatelé obcí, které jsou členy DSO, mají svá práva vůči svazku a jeho orgánům. Mají právo účastnit se zasedání orgánu DSO a nahlížet do zápisů o jeho jednání, dále pak podávat orgánu DSO písemné návrhy a vyjadřovat se k návrhu rozpočtu DSO a k závěrečnému účtu DSO za uplynulý kalendářní rok, a to jak písemně, tak ústně na zasedání orgánu DSO.

Založení právnických osob dvěma nebo více obcemi

Dvě nebo více obcí mohou uzavírat smlouvu o vzniku právnické osoby. Tato smlouva může být uzavřena buď na dobu určitou, nebo na dobu neurčitou. Podoba smlouvy je písemná a schválená zastupitelstvem obcí, které tuto právnickou osobu založily.

Náležitosti smlouvy:

- označení zúčastněných obcí,
- vymezení předmětu smlouvy a jeho rozsahu,
- práva a povinnosti zúčastněných obcí,
- způsob odstoupení od smlouvy a vypořádání majetkových nároků,
- využití stavby, pokud je účelem vznik dané stavby.¹⁹

Za právnické osoby lze považovat akciové společnosti či společnosti s ručením omezeným. Jejich práva a povinnosti jsou ukotveny v obchodním rejstříku. Vznik právnické osoby je dán zapsáním do obchodního rejstříku, taktéž i zánik, kterému předchází zrušení s likvidací nebo bez likvidace.

¹⁸ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁹ KOUDELKA, Zdeněk. *Samospráva*. Praha: Linde Praha, a. s., 2007. ISBN 978-80-7201-665-5 161 s.

2.2.2 Spolupráce obcí se subjekty v území

„Spolupráce obcí se subjekty v území“ se může konat v rámci Místní akční skupiny metodou LEADER +, dále pak Místní Agendou 21 či spoluprací veřejného a soukromého sektoru tzv. metodou Public Private Partnership (PPP).

Místní akční skupina

Tato forma spolupráce obcí je založena na takzvané metodě LEADER+. Metoda Leader spočívá ve spolupráci různých subjektů v obci, jakož je spolupráce veřejného i soukromého sektoru, zástupců místních samospráv, podnikatelů a neziskových organizací.

Nejtypičtějším místním akčním plánem (MAS) je občanské sdružení, mohou ale být i zakládány zájmové sdružení právnických osob či obecně prospěšné společnosti. Cílem Leaderu je zavádět integrované strategie pro trvale udržitelný rozvoj, dále otestovat nové způsoby podpory přírodního a kulturního dědictví, podporovat tvorbu nových pracovních míst a hlavně zlepšovat organizační schopnosti příslušné komunity.²⁰

Místní Agenda 21

Místní agenda 21 (MA21) je důležitým kritériem pro získání různých dotací či grantů z EU, ČR či kraje. Její význam spočívá v zavádění principů udržitelného rozvoje na lokální úrovni, který vyplývá ze záměrů Summitu Země v Rio de Janeiru roce 1992.

Definici „udržitelného rozvoje“ jako takovou nelze přímo určit, v literatuře se však dá zjistit její jednodušší verze: „Jde o způsob rozvoje, který uspokojuje potřeby současné generace, aniž by oslaboval potřeby budoucích generací při naplňování jejich vlastních potřeb.“ Např. omezení nadměrného zatěžování životního prostředí.

Aktéři pro zavádění MA21 jsou města, obce či regiony, které se zaměřují na zkvalitnění správy věcí veřejných, strategického plánování, využívání dosažených poznatků, na zvyšování kvality života obyvatel i ostatních bytostí v prostoru a čase.

Cílem MA21 je poskytovat přehledné monitorování úrovně procesu MA21 v jednotlivých obcích.²¹

²⁰ GALVASOVÁ, Iva a kol. *Spolupráce obcí jako faktor rozvoje*. Georegetown, Brno, 2007. ISBN 80-251-20-9. 32 - 33 s.

²¹ GALVASOVÁ, Iva a kol. *Spolupráce obcí jako faktor rozvoje*. Georegetown, Brno, 2007. ISBN 80-251-20-9. 34 s.

Partnerství veřejného a soukromého sektoru (PPP)

Public Private Partnership (PPP) - do češtiny přeloženo jako partnerství veřejného a soukromého sektoru - se vytváří za účelem využití zdrojů a schopností soukromého sektoru při přípravě, výstavbě a provozování určitých objektů ve veřejném zájmu, zajištění veřejné infrastruktury a veřejných služeb.

Typickým znakem PPP je, že projekty uskutečněné touto formou jsou poskytovány soukromým subjektem, ale jen po určitou dobu. Doba poskytování je dána splacením služby veřejnou institucí. Soukromá instituce je účastníkem projektu již od svého počátku, kdy se účastní příprav projektu, obstarává finanční prostředky, realizuje investice, poskytuje služby a posléze převádí majetek na stát či obec. PPP se nejčastěji uskutečňuje v dopravní infrastruktuře a vodním hospodářství.

Způsoby spolupráce v projektech PPP lze založit na základě smluv:

- smlouvy uzavřené mezi veřejnou institucí a soukromým subjektem na splnění daného úkolu,
- uzavření smluv, kdy veřejná instituce převádí na soukromý subjekt určité pravomoci pro nakládání s veřejným majetkem,
- uzavření smluv (tzv. leasing); u tohoto typu dochází k prodání veřejného majetku soukromému subjektu s tím, že soukromý subjekt tento majetek splácí a stará se o jeho provoz a poskytování služeb,
- integrované partnerské smlouvy, zde veřejný sektor převádí zodpovědnost na soukromý subjekt v návrhu a realizaci veřejné služby.²²

Veřejný sektor očekává od realizace programů PPP efektivnější a kvalitnější veřejné služby, řešení nedostatku finančních prostředků na statky a služby, růst přímých zahraničních investic, ekonomický růst, lepší a účinnější kontrolu závazků veřejným sektorem, využívání a čerpání fondů z EU tím, že se zvýší podíl spolufinancování soukromým sektorem na projektech veřejného zájmu.²³

Subjekty PPP:

- Zadavatel PPP – zodpovídá za dodávku veřejné služby nebo veřejného statku. Takovýmto zadavatelem může být ministerstvo, kraj či obec.

²² HALÁSEK, Dušan a kol. *Rozhodování ve veřejném sektoru*. 1. vyd. Ostrava: VŠB-TU Ostrava, 2004. ISBN 80-248-0570-7 129 - 130 s.

²³ PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů teorie a praxe*. 2. vyd. Praha: GRADA Publishing, a.s., 2009. ISBN 978-80-247-2789-9 251 s.

- Ministerstvo financí – reguluje PPP.
- PPP Centrum – plní úlohu centra znalostí a zkušeností pro oblast PPP, podporuje ministerstvo financí.²⁴

2.2.3 Národní struktury spolupráce obcí

Spolupráce obcí v rámci „Národní struktury spolupráce obcí“ se může uskutečňovat formou sdružení, a to Svazem měst a obcí ČR, Sdružením místních samospráv, Národní sítí zdravých měst.

Svaz měst a obcí ČR

Svaz měst a obcí České republiky (SMO ČR) je založen jako zájmové sdružení právnických osob. Členy Svazu jsou obce a města ve smyslu zákona o obcích.. Svaz měst a obcí ČR je partnerem pro vládní i parlamentní politickou reprezentaci. Podílí se na přípravě a tvorbě návrhů legislativních i nelegislativních opatření v oblastech týkajících se kompetencí obcí. Činnost Svazu je založena především na aktivitě starostů, primátorů a členů zastupitelstev obcí a měst, kteří se nad rámec svých povinností věnují i obecným problémům samosprávy.

Prioritami SMO ČR je:

- obhajovat společné zájmy a práva měst a obcí,
- spolupracovat na přípravě zákonů a dalších opatření, které mají dopad na místní samosprávu,
- informovat vládu, parlament i instituce Evropské unie včas o tom, jaký dopad mohou mít jimi připravovaná opatření na kvalitu života občanů i na rozvoj jednotlivých území,
- vzdělávat zastupitele i pracovníky místních samospráv,
- podporovat výměnu zkušeností a příkladů dobré praxe.

Svaz obhajuje zájmy místních samospráv i na evropské úrovni. Spolu s dalšími asociacemi se snaží ovlivňovat podobu evropské legislativy a politik ve prospěch měst a obcí. Svaz se také účastní různých mezinárodních projektů.²⁵

²⁴ HALÁSEK, Dušan a kol. *Rozhodování ve veřejném sektoru*. 1. vyd. Ostrava: VŠB-TU Ostrava, 2004. ISBN 80-248-0570-7 136 - 137 s.

Sdružení místních samospráv

Sdružení místních samospráv ČR (SMS ČR) je zájmové sdružení právnických osob jakožto veřejnoprávních korporací, kterými v tomto případě jsou obce a města. Sdružení se zaměřuje na prosazování a hájení společných zájmů a práv obcí a měst, tudíž členů sdružených ve SMS ČR, podle principů a pravidel zakotvených ve stanovách. Dále pak poskytuje platformu obcím a městům pro řešení problémů a otázek dotýkajících se samospráv a pro spolupráci s nevládním (neziskovým) sektorem.

Prosazování zájmů svých členů SMS ČR je založeno na principu rovnosti, kdy každý člen má jeden hlas a stejný rozsah práv a hradí stejné příspěvky do sdružení, jež vyplývají ze stanov. Dále pak na principu přímé účasti na řízení SMS ČR, kdy SMS ČR přímo komunikuje se svými členy a členové mají právo např. obrátit se s jakoukoli záležitostí, spadající do působnosti sdružení na orgány sdružení či na hlavní kancelář, dále pak právo hlasovat elektronickým způsobem o navržených otázkách, navrhnout zařazení otázek k hlasování aj.

Členy SMS ČR jsou především velmi malé obce do 500 obyvatel.²⁶

Národní síť zdravých měst ČR

Národní síť zdravých měst ČR sdružuje 90 členů, kteří mají vliv na 1556 obcí a měst v ČR. NSZM je zájmovým sdružením právnických osob, jejímiž členy jsou obce, města a kraje, ale mohou jimi být i právnické osoby nemunicipálního charakteru, které budou respektovat stanovy NSZM.

NSZM je zaměřena na poskytování poradenských služeb v oblasti spolupráce, výměny zkušeností a přístupu k finančním prostředkům, dále poskytuje pomoc při zpracování strategie rozvoje spolupráce s odbornými partnery v ČR i zahraničí.

Dalším úkolem NSZM je podpora kvality veřejné správy, strategického rozvoje, řešení otázek komunálního plánování, mezinárodní spolupráce, školství, volný čas apod.

NSZM se zapojuje do kampaní jako je Den Země, Světový den bez tabáku, Den bez aut, Národní dny bez úrazů.²⁷

²⁵ www.smocr.cz

²⁶ www.smscr.cz

²⁷ GALVASOVÁ, Iva a kol. *Spolupráce obcí jako faktor rozvoje*. Georegetown, Brno, 2007. ISBN 80-251-20-9. 38 - 40 s.

2.2.4 Spolupráce s obcemi jiných států

Municipalita jako je obec může spolupracovat s obcemi jiných států a být členem mezinárodních sdružení místních orgánů.

V zákonu č. 128/2000 Sb., je uvedeno, že smlouvy mezi obcemi a obcemi jiných států mohou být uzavřeny na základě vzájemné spolupráce, v níž je uvedena činnost spolupráce, která je činností DSO. Smlouvy musí mít pouze písemnou podobu a být předem schváleny zastupitelstvem členských obcí.

Přeshraniční impulsní centra (PIS)

Jsou založena na přeshraniční spolupráci regionů podél pohraničí Dolního Rakouska, ČR, Slovenska a Maďarska. Základním úkolem této spolupráce je pomáhat překonávat hranice jak technické, tak společenské. Oblastmi, kterými se dále zabývá, jsou hospodářství, kultura a sociální oblast. Regiony, které se sdružují do PIS, mohou využívat prostředky Evropského společenství Interreg IIIA a z programů firmy Ecoplus a Dolnorakouské společnosti.

Euroregiony

Euroregiony jsou nadnárodním typem přeshraniční spolupráce obcí a měst. Cílem každého euroregionu může být zlepšení životních podmínek místního obyvatelstva, a to zejména v sociální, kulturní, hospodářské oblasti a infrastruktury, dále pak podpora a realizace projektů spolupracujících obcí. Euroregiony také spolupracují na kalendáři společenských, kulturních a sportovních akcí konaných na území daných euroregionů a tím přispívají k podpoře cestovního ruchu a kulturní výměně.

Většina zemí bere prostředky na podporu euroregionů z tzv. Iniciativy Interreg.

Euroregiony neexistují pouze v Evropské unii, ale také mimo ni. Euroregiony vzniklé mimo EU jsou financovány ze svých prostředků, přičemž mohou využívat i prostředky z EU.

Formy euroregionů mohou mít podobu zájmového sdružení právnických osob nebo sdružení subjektů vzniklé na základě smlouvy.

Partnerská města a obce

Municipality ČR a to jak obce, tak kraje mohou uzavírat partnerství s evropskými obcemi a městy. Díky tomuto partnerství dochází k realizaci projektů v oblasti veřejné správy,

kultury, společenské spolupráce, výměnného pobytu, dále i ke spolupráci v oblasti dopravy, územního plánování, podpory cestovního ruchu.

Partnerské obce a města získávají své finanční prostředky jak ze svých rozpočtů, tak z rozpočtu EU, a to formou grantů nebo pořádáním konferencí a seminářů.²⁸

²⁸ GALVASOVÁ, Iva a kol. *Spolupráce obcí jako faktor rozvoje*. Georegetown, Brno, 2007. ISBN 80-251-20-940 - 43s.

3 CHARAKTERISTIKA OBCÍ MIKROREGIONU NOVÝ DVŮR

Mikroregion Nový Dvůr (MND), který se nachází na jižní Moravě ve střední části okresu Hodonín v Jihomoravském kraji, sdružuje obce Skoronice, Vlkoš, Milotice, Vacenovice, Svatobořice – Místřín a Ratíškovice, jež mají k 31.12. 2010 celkový počet 13 302 obyvatel, žijících na ploše 77,04 km².

Podnětem k sjednocení těchto obcí do MND byla společná myšlenka zlepšení kvality života místních obyvatel, vytvoření podmínek pro rozvoj moderních forem venkovské turistiky a podpora aktivity, která přinese budoucí ekonomický rozvoj a zachování kulturních tradic.²⁹

Informace k jednotlivým obcím byly získány přímo z obecních úřadů obcí a z jejich internetových stránek.

3.1 Obecná charakteristika obcí Mikroregionu Nový Dvůr

Jednotlivé obce MND jsou charakteristické hlavně tím, že jsou situované k městům Kyjov, Bzenec a Hodonín, což jsou největší města pro danou oblast.

Obec Skoronice se rozkládá na ploše 5,43 km² v nadmořské výšce 192 m n. m. a s počtem obyvatel 517 k 31.12. 2010 se řadí mezi nejmenší obce co do počtu obyvatel v Mikroregionu Nový Dvůr.

Území obce Milotice patří ke karpatské soustavě a je tvořeno starotřetihorním pásmem, který se rozkládá mezi Chříbskou a Ždánickou vrchovinou. Obec Milotice se rozkládá na ploše 12,6 km² v nadmořské výšce 184 m a na jeho území žije 1941 obyvatel a to k 31.12. 2010. I obec Milotice byla jednou ze zakládajících obcí Mikroregionu Nový Dvůr a co do počtu obyvatel je třetí největší obcí tohoto mikroregionu.

Obec Svatobořice – Místřín se nachází v Jihomoravském kraji v okrese Hodonín. Obec se rozkládá na ploše 23,11 km² v nadmořské výšce 193 m a k 1. 1. 2010 zde žilo 3 559 obyvatel, z nichž bylo 50,1 % žen a 49,9 % mužů. Průměrný věk obyvatel se pohybuje kolem 39 let.³⁰

²⁹ www.novy-drur.cz, ze dne 22. února 2011.

³⁰ www.vdb.czso.cz, ze dne 12. února 2011.

Obec Vlkoš se nachází v blízkosti města Kyjova v Dolnomoravském úvalu v nadmořské výšce 197 metrů. Rozloha katastrálního území obce činí 8,65 km² včetně 6,7 km² orné půdy. K 31.12. 2010 obec Vlkoš čítala 1060 obyvatel a tudíž se řadí na druhé místo s nejmenším počtem obyvatel z obcí Mikroregionu Nový Dvůr.

Ratíškovice svými 4029 obyvateli, k 1.1. 2011, patří k nejpočetnějším obcím v České republice. Nachází se zde 1300 domů, které užívají vysokého stupně občanské vybavenosti. Obec se rozprostírá na ploše 12,60 km² v nadmořské výšce 207 m.

Území obce Vacenovice je součástí Dolnomoravského úvalu, a to tzv. Mutěnické tabule. Z hlediska vodní bilance územím prochází rozvodnice velkých hydrogeologických celků, a to povodí řeky Moravy a Dyje.

Obec Vacenovice se nachází mezi městy Kyjovem a Hodonínem. Národopisně patří ke kyjovskému Dolňácku. Nejvyšší bod obce se nachází v nadmořské výšce 208 m. Obec Vacenovice se rozkládá na ploše 14,65 km², na tak rozsáhlém území k 31.12. 2010 žije 2196 obyvatel, kteří se tak jako ostatní obyvatelé jižní Moravy snaží o zachování svých lidových a kulturních tradic a zvyků.

3.2 Historie obcí Mikroregionu Nový Dvůr

Historickým znakem pro všechny obce MND byl fakt, že po určité etapu své existence patřily pod panství Milotské. Není možné přesněji určit ve kterém období která obec patřila pod tohle panství, ale z historických poznatků vychází, že to bylo mezi 14. až 20. stoletím.

V této části kapitoly jsou jednotlivé obce dle první písemné zmínky o obci řazeny od nejstarší po nejmladší obec v MND.

3.2.1 Obec Ratíškovice

Ratíškovice patří mezi nejstarší obce v okrese Hodonín. První písemná zpráva o této obci se datuje do roku 1131, kdy byla uvedena v dokumentu – listině Jindřicha Zdíka, který byl synem prvního českého kronikáře Kosmy.

Ve 14. století patřily Ratíškovice ke knížecímu komornímu statku ve Bzenci, které stejně jako Ratíškovice patřily Karlu IV, a to v období 1333 – 1346. Po něm přebírá tento úřad jeho bratr Jan Jindřich. Od druhé poloviny 14. století patřily Ratíškovice k farnosti Milotice. Roku 1496 odkoupili od Vratislava z Pernštejna ves Ratíškovice páni z Lipé. Jan IV.

z Lipé ves tak zadlužil, že své dluhy splatil tím, že Ratíškovice prodal hraběti Juliovi ze Salmu a Neubudou nad Innem a jeho synům Weikhartemovi a Karlovi.

V letech 1592 – 1606 Weikhart z důvodů neutěšených poměrů prodal hodonínské panství a s ním i Ratíškovice hraběti Štěpánu Illieshézy. Hrabě Štěpán Illieshézy upadl během své vlády v nemilost císaře Rudolfa. Aby se zachránil, předal majetek své manželce Kateřině Pálffyové z Erdodu.

Během 17. století, v období odbojů proti Habsburkům, bylo hodonínské panství prodáno Zdenku Žampachovi, a pak Matyášovi z Thurnu. Po ukončení války roku 1648 se stal majitelem tohoto panství Bedřich z Oppersdorfu, který nechal sepsat sirotčí, purkrechtní a kšaftovní knihy. Tím vznikl přehled o majetkových změnách. Roku 1692 patřilo hodonínské panství knížeti Lichetenštejnovi a v roce 1711 jej odkázal svým dcerám Marii Alžbětě a Marii Antonii. Roku 1750 převzal statky hrabě Josef ze Czoborů de Czoborcent-Michali.

Dne 1.7. 1848 se Ratíškovice stávají samostatnou hospodářskou jednotkou a byla i nadále zemědělskou obcí. Do konce 19. století zde byl vytvořen „obilný fond“.

Na rozhraní 19. a 20. století začali, převážně muži, pracovat v hnědouhelných dolech v Dubňanech a Miloticích. V polovině 19. století byla v Ratíškovících založena cihelna. Tato cihelna byla nejdříve pronajímána a z důvodů nesnází se obec sama stala vlastníkem cihelny.³¹

3.2.2 Obec Vacenovice

Nejstarší písemně dochovanou zprávou o obci Vacenovice můžeme datovat do počátků 13. století, a to do roku 1228. Podle ní král Přemysl Otakar I. daroval klášteru velehradskému 53 vesnic, mezi nimi i Vacenovice.

Koncem 15. století král Zikmund poskytl držiteli Vacenovice a jeho nástupcům práva a privilegia k používání části bzenecké Doubravy, která se výrazně zapsala do dějin Vacenovic. Od té doby se v erbu Vacenovic, jako znaku obce, objevily tři žaludy, které souvisely s těmi to právy a privilegii.

Kolem roku 1560 se ve Vacenovicích usadili habáni, kteří hospodařili a rozvíjeli život až do počátku 17. století, kdy jejich klidný život ukončila Bočkajovské vojska. Od počátku 16. století až do 20. století patřily Vacenovice k panství milotskému.

³¹ www.ratiskovice.com, ze dne 20. února 2011

Již v roce 1848 byla obcí podána žádost o zřízení školy. Avšak roku 1879 byla vybudována nová škola, která prošla různými úpravami a rekonstrukcemi a slouží dodnes.

3.2.3 Obec Vlkoš

Poprvé se název Vlkoš objevuje na listině sepsané v Čejkovicích dne 18. října 1248, kdy území obce patřilo dvěma fundamentálním panstvím, a to svobodné šlechtě a panství bzeneckému.

Od roku 1421 náležela území Vlkoše bratrům Zbyňkovi a Mikulášovi z Moravan a od roku 1460 ji měli v držení páni z Landštejna. V roce 1503 koupil panství Václav Štolbašský. Tohle panství mu patřilo až do roku 1569, kdy pak přešlo do vlastnictví Jáchyma Zoubka ze Zdětína, který jej vlastnil do roku 1633. Dne 22. září roku 1633 prodal území Vlkoše pánu Janu Bohušovi ze Zástřízl.

Historie vlastnictví území Vlkoše je pestrá. Měla mnoho dalších vlastníků, mezi nimiž můžeme uvést Karla Norberta Žďárského, Františka Viléma Žďárského, Jana Kavánka, Josefa Herdiborského, který území Vlkoše prodal milotskému velkostatku, jež na něm hospodařil až do roku 1848. Od tohoto roku byla území pronajímána až do roku 1924. V roce 1952 převzalo území a na něm ležící dvůr jednotné zemědělské družstvo.

3.2.4 Obec Skoronice

Skoronice se poprvé v dokumentech připomínají jako slovanská osada z roku 1322, jak dokazují nálezy dobové keramiky nalezené na území obce. Do konce 16. století bylo území obce především předmětem kupů a sporů mezi drobnou i bohatší šlechtou. V roce 1599 osada vyhořela a v době třicetileté války byly Skoronice vylidněny. Rokem 1653 se začínají psát nové dějiny obce. Vlastníkem se stává Gabriel Serenyi, který do osady povolal dvacet sedm rodin z Kunwaldu.

Roku 1886 byl v obci Skoronice dostavěn kostel zasvěcený sv. Florianovi.

3.2.5 Obec Milotice

Svou geografickou polohou byla oblast okolo Milotic předurčena k osídlování již od nejstarších dob. Přímě v Miloticích byly objeveny pazourkové industrie, z doby bronzové pohřebiště a hroby Keltů.

Název Milotice vychází ze jména svého bývalého vlastníka, pana Miloty. Počátek vzniku obce Milotice lze datovat do 11. a 12. století. První písemná zmínka se datuje do roku 1341.

Milotice byly roku 1360 ve vlastnictví bratrů Zdeňka a Čeňka z Ronova a to až do devadesátých let 14. století, kdy došlo k mocenským zápasům v lucemburské dynastii a od roku 1400 se stal vlastníkem král Zikmund Lucemburský. Roku 1412 byly Milotice zapsány Janovi z Moravan. Po něm to převzal až do konce 15. století Zbyněk z Moravan.

Od roku 1572 se stává majitelem Milotic Václav Hagvic z Biskupic a díky němu se začínají popisovat hospodářská zázemí. Od roku 1600 se v Miloticích vystřídalo mnoho majitelů a roku 1619 se stal držitelem panství Václav Albrecht z Valštejna, ale pouze na 4 roky. Roku 1648 byl majetek a celé panství Milotic prodáno Gabrielovi Serényjmu z Malého Serénu, který je držel až do roku 1888. Díky němu se panství postupně dostávalo ze zadlužení. Roku 1888 získala Milotice hraběcí rodina Seilern Aspang.

Jelikož byly Milotice sídlem panství, tak zde byly poměrně příznivé sociální a hospodářské poměry, které se vyznačovaly hojností luk, pastvin, chovem dobytka, pěstováním obilí, prosa a luštěnin. Díky panství měla část obyvatelstva možnost živností, což mělo za následek lepší sociální podmínky pro pracující lid.

3.2.6 Obec Svatobořice - Mistřín

První zmínka o obci Mistřín pochází z roku 1228. V ní král Přemysl I. udělil výsady panství a klášteru velehradskému. Za války česko-uherské byla obec zničena, obyvatelé se rozhodli založit Nový Mistřín o trochu více na jih. O tomto Novém Mistříně již existuje záznam z roku 1536. Dne 1. června 1605 byla obec znovu vypálena uherskými povstanci. Ve třicetileté válce byla zničena úplně. Lidé, kteří zůstali, tak vybudovali novou osadu, bylo to kolem roku 1656. Roku 1687 zemřel poslední mužský člen rodu pánů ze Zástřizel a Mistřín se stal majetkem Františka Libštejna z Kolovrat. Do roku 1924 obec patřila rodu Seilernů. Název Mistřín pochází z bulharského slova mitrov – mistři.

První zmínka o obci Svatobořice je z roku 1349. Jejím majitelem byl Bolek z Otaslavic. Později byla obec prodána Markvartovi z Mozkovic. V letech 1405 až 1415 byl majitelem Jan z Moravan. Název Svatobořice vznikl ze slova svato a slova boř (modly).

Po roce 1698 se stala vlastníkem jak obce Mistřín, tak obce Svatobořice hraběnka Arnoštka Lowenstein.

Obce Svatobořice i Mistřín jsou odjakživa spjaty s folklorními tradicemi, a to z oblasti tanců, písní, lidové architektury a udržování starých kyjovských krojů. Dnes jsou kroje především používány při slavnostních a obřadních příležitostech, mezi ně patří rodinné či církevní obřady, krojované hody, vinobraní, dožínky, fašaňk, a také Vánoční přehlídka.

3.3 Současnost obcí Mikroregionu Nový Dvůr

V této části kapitoly se současnost obcí datuje od 19. až do 21. století. Je to dáno tím, že se každá obec formovala po stránce katastrální či infrastruktury do podoby, jakou je dnes, i přes daný historický vývoj, který se v tomhle rozmezí staletí vyskytoval. Kapitola pokračuje výčtem památek, které ovlivňují rozpočet obcí.

3.3.1 Obec Ratíškovice

Zajímavostí obce je kolonie bytů nesoucí název „Tomáše Bati“, který zde otevřel v roce 1933 lignitový důl „Tomáš“. Dále pak hřbitovní brána, která byla vyhotovena v roce 1957 k výročí postavení ratíškovického kostela.

Dominantou obce bylo postavení radnice v roce 1993, s tím bylo spojeno i vybudování nového centra v obci. V roce 2002 byl zbudován Dům s pečovatelskou službou o dvaceti bytech a v roce 2004 byla dokončena výstavba bytových jednotek o 20 bytech.

V současné době je intenzivněji navázáno na tradici vinohradnictví a k této počtě byl v roce 2000 postaven sloup svatého Urbana, což je patron vinařů. V roce 2003 byla občany postavena kaplička Panny Marie Ratíškovické.

Ratíškovice jsou také známy jako centrum sportu, které je vyznačováno sportovními tradicemi a sportovními areály, jako jsou travnatá hřiště, škvárové hřiště, volejbalové antukové kurty, tenisové kurty a plaveckým bazénem.

Ratíškovice jako každá obec z MND má svůj znak a prapor, který byl v roce 2001 požehnan brněnským biskupem Vojtěchem. Znak se vyznačuje třemi dubovými žaludy, které symbolizují dubový les obklopující obec, a dvěma hvězdičkami, jejichž význam není

znám. Celý znak je zasazen do modrého pole, které znázorňuje modré nebe nad dědinou, modré nohavice pánského kroje a modrá žúdra.^{32,33}

3.3.2 Obec Vacenovice

Z významných památek obce stojí za pozornost kaple Panny Marie Sedmibolestné z r. 1910 lemovaná vzrostlými lipami, kaple sv. Jana Sarkandra z roku 1874, kostel z první třetiny 20. století a socha sv. Jana Nepomuckého z konce 18. století. Malbu kostela provedl malíř Antonín Sychra, obraz nad oltářem je od malíře Janko Köhlera. K 31.5. 2005 byl obci Vacenovice udělen znak a prapor.

3.3.3 Obec Vlkoš

Po zrušení roboty byl v obci v roce 1848 zvolen první starosta - Josef Nenička. Starostové vykonávali svou funkci vedle svého zaměstnání. Po válce, v padesátých letech, zde vznikl v roce 1952 místní národní výbor a ve vedení obce stanul předseda, který to měl jako své zaměstnání.

V roce 1980 byl zrušen národní výbor ve Skronicích a místní národní výbor vykonával funkci pro obě obce. V roce 1990 se Skronice opět odloučily. V tomtéž roce byly ustanoveny nové orgány obce: Obecní zastupitelstvo, rada obce a starosta obce. Od roku 1992 sídlí obecní úřad v zrekonstruovaných prostorách budovy bývalé školy.

Roku 1995 schválilo zastupitelstvo obce Vlkoš návrh na obecní znak a prapor obce. Tento návrh byl předložen heraldické komisi při poslanecké sněmovně Parlamentu ČR a dne 7. května 1996 byl obci přiznán znak i prapor.

V roce 2002 se obec Vlkoš stala iniciátorem vzniku Mikroregionu Nový Dvůr a jedním z jeho zakládajících členů.

3.3.4 Obec Skronice

V roce 1905 byla v obci postavena škola a v letech 1957 – 1958 obecní dům, který spolu se školou tvoří architektonické památky obce.

Do první poloviny 19. století měli obce Skronice a Vlkoš společný národní výbor a tudíž společného předsedu. Tento stav se změnil v 80. letech 19. století.

³² www.ratiskovice.com, ze dne 15. února 2011.

³³ Žúdro – klenutý přístavek používaný u vchodů do domů v lidovém stavitelství Moravského Slovácka a části Slovenska.

V roce 2000 získala obec titul vesnice roku. Modrá stuha za bohatý kulturní a spolkový život byla oceněním za udržování lidových tradic a zvyků, které zde nejsou „folklórem“, ale společně prožívanou tradicí.

V květnu 2006 schválila Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR znak obce, na němž je zobrazena černá orlice na stříbrném štítě, kterou doplňuje zlatě korunovaný had jako atribut rodu Serényiů.

3.3.5 Obec Milotice

V šedesátých a sedmdesátých letech 20. století zde byla nově vystavěna Základní devítiletá škola, zdravotní středisko, kulturní dům.

Obec Milotice se vyznačuje dlouhou historickou minulostí, která je prezentována barokním zámekem a soudobou bažantnicí, ve středu obce se nalézá barokní kostel, k němuž patří milotická fara. Obec je vyznačována pečetním znakem z roku 1624. V současnosti byl obci schválen obecní znak a prapor.

V roce 2009 se obec Milotice stala nositelem Bílé stuhy za Vesnici roku a taky iniciátorem mnoha projektů. Jedním z takovýchto projektů byla přeshraniční spolupráce s Fondem malých projektů jižní Moravy – Dolního Rakouska. Tento projekt je založen na dvou dětských sympoziích, keramického a fotografického. Výstupem těchto sympozií pak byla výstava fotografií a keramiky, které pořídily děti ze Základní školy Milovice, a to jak v obci Milotice, tak i v rakouském Preyer.

3.3.6 Obec Svatobořice - Mistřín

Obec Svatobořice-Mistřín vznikla v roce 1964 spojením dříve samostatných obcí Svatobořice a Mistřín. Od tohoto data měla obec společnou správu a začala se budovat společná infrastruktura. Předpokladem spojení samostatných obcí byla společná římskokatolická farnost obce Mistřína a lokální uspořádání obcí. Zástavba rodinných domků na sebe bezprostředně navazovala, propojily se inženýrské sítě a infrastruktura.

Území obce Svatobořice - Mistřína leží v pahorkatině protékané řekou Kyjovkou, navazující na prostor Dolnomoravského úvalu. Obec má příznivé klimatické podmínky. Intenzivní zemědělské využívání území způsobilo téměř úplnou likvidaci krajinné zeleně, což nepříznivě ovlivnilo ekologické hodnoty a životní prostředí. Do území obce dále velmi nepříznivě zasáhla těžba lignitu, ukončená v roce 1993. Území negativně ovlivňuje vodní a větrná eroze.

Obec Svatobořice – Mistřín je známá svou historickou památkou, která ji zpopularizovala, a to jsou tzv. „svatobořické opice“, známých široko daleko. Dnes tak nazývají lidé dvě hlavy zpodobňující římského boha Januse. Tyto sochy jsou umístěny na pilířích brány horního dvora. Jsou to kamenné plastiky pocházející asi ze 17. století. Dříve tam stávaly dvě zvířecí sochy medvědů, držících znak pánů ze Zástřizl. Lid je prostě nazval opicemi. Při přestavbě brány byly sochy odvezeny do zámku v Miloticích a znak zazděn do budovy panské sýpky.

V dřívějších dobách se v obci nacházela českobratrská modlitebna, kterou nechal postavit kolem roku 1566 tehdejší majitel panství, pan Jaroš Morkovský ze Zástřizl. Modlitebna zanikla v roce 1612, nyní na jejím místě stojí malá kaplička z 18. století. Dalšími památkami jsou socha sv. Anny pocházející z roku 1791 a socha sv. Floriána. Uprostřed obce je stará zvonice z roku 1719, v jejímž přízemí je malá kaplička a sluneční hodiny. V obci je pozdně barokní kostel Navštívení Panny Marie, vysvěcený milotickým děkanem P. Karlem Kryštofem Ležatkou.

3.4 Organizace zřízené obcemi Mikroregionu Nový Dvůr

Organizace, které obce MND zřizují, jsou především základní školy, mateřské školy, obecní knihovny, kulturní domy, zdravotní střediska a Jednotku sboru dobrovolných hasičů a to především jako příspěvkové organizace či organizační složky obcí.

3.4.1 Obec Ratíškovice

Mezi příspěvkové organizace, které obec Ratíškovice zřizuje, jsou Základní škola a Mateřská škola Ratíškovice a Osvětová beseda Ratíškovice. Jako organizační složku obec zřizuje Obecní knihovnu.

Vzdělání v obci má dlouholetou historii, která se začala psát od 18. století. Její vývoj v obci je různorodý, v průběhu let se měnil až do současnosti.

V 50. letech 20. století byly v obci dvě školní budovy; v průběhu let došlo k výstavbě nové budovy - moderní, budovy sloužily až do 70. let, kdy byly obě zrenovovány.

Na přelomu století se stává stav budov neekonomický a přestává vyhovovat jak kapacitním požadavkům, tak i požadavkům doby. Proto byl 30. srpna 2007 do provozu uveden nový pavilon, ve kterém jsou moderní učebny, jídelna a moderní ateliér výtvarné

výchovy. Celková kapacita pavilonu je maximálně 755 žáků, přičemž 125 míst je určeno pro předškolní vzdělání a 630 míst pro základní vzdělání.³⁴

Osvětová beseda jako příspěvková organizace sdružuje kulturní spolky v obci, jako je Česko – francouzská společnost, CM Náklo, Dětský folklorní soubor, Robky ze Sěčky, Mužský pěvecký sbor, Veselá Muzika, Maňáskové divadlo – Beruška, Sbor pro občanské záležitosti a Klub důchodců.

Součástí organizací, které obec zřizuje, je také Obecní knihovna, která vznikla již v roce 1888, kdy byl v obci založen čtenářský spolek Pokrok. Od roku 2003 působí v jednom patře ZŠ a MŠ Ratíškovice a v současné době má kolem 280 registrovaných čtenářů a 10 685 knih.

3.4.2 Obec Vacenovice

V současnosti obec Vacenovice zřizuje pouze základní školu, mateřskou školu jako příspěvkové organizace a také Místní knihovnu.

Základní a mateřská škola Vacenovice může navštěvovat 280 žáků, z toho připadá 100 žáků na mateřskou školu a zbylých 180 na základní. Délka vzdělávání žáků v základní škole je 9 let.

Místní knihovna Vacenovice má ve svém fondu přibližně 6 000 knih, které si zapůjčuje na 128 čtenářů, kteří jsou v místní knihovně zaregistrovaní. Ročně knihovna vydává 25 000 Kč na nákup knih, které převádí Městské knihovně Hodonín.

3.4.3 Obec Vlkoš

Obec Vlkoš v současné době zřizuje několik institucí, mezi něž patří základní škola, mateřská škola, Obecní knihovna a Jednotka sboru dobrovolných hasičů.

Mateřská škola byla dne 1.12. 2002 sloučena se základní školou do jednoho subjektu pod názvem „Základní škola Vlkoš“. V roce 2005 dostala nový název „Základní škola a Mateřská škola Vlkoš“, který je názvem instituce doposud. Celková kapacita celého zařízení činní 170 míst, přičemž 50 míst je určeno pro žáky mateřské školy a 120 míst je určeno pro žáky základní školy.

Obecní knihovna byla v obci zřízena jako organizační složka v lednu 2003. Knihovna poskytuje svým občanům jak veřejné knihovnické, tak i informační služby. Buduje

³⁴ www.rejskol.msmt.cz, ze dne 2. března 2011.

a zpřístupňuje univerzální knihovní fond, nabízí vypůjčení knih z vlastních zdrojů a poskytuje meziknihovní služby. Dále pak nabízí občanům bezplatné připojení na internet a spolupracuje s dalšími organizacemi a školou v obci.

Jednotka Sboru dobrovolných hasičů (JSDH) provádí požární zásahy a záchranné práce při živelných pohromách nebo jiných mimořádných událostech a spolupracuje s ostatními hasičskými jednotkami, Policií ČR a jinými orgány. JSDH byla zřízena v roce 1998.

3.4.4 Obec Skoronice

Mezi organizace, které obec Skoronice v současnosti zřizuje, patří mateřská škola a Obecní knihovna.

Mateřská škola Skoronice zajišťuje předškolní vzdělání pro celkem 25 dětí. Tato mateřská škola spadá pod obec Vlkoš.

Budova obecní knihovny se nachází uprostřed obce. Knihovní Fond obsahuje na 3 500 svazků krásné literatury a téměř 600 knih literatury naučné. Ve fondu beletrie převažují současné i historické romány pro ženy, detektivky, příběhy z lékařského prostředí. Oddělení naučné literatury nabízí poučení v oborech zemědělství a chovatelství, zastoupeny zde jsou i cestopisy, encyklopedie a slovníky.

3.4.5 Obec Milotice

Obec Milotice zřizuje Základní školu a mateřskou školu Milotice, Kulturní klub Milotice, Místní knihovnu a Jednotku sboru dobrovolných hasičů, a to všechno jako příspěvkové organizace.

Od roku 2003 se stala součástí základní školy také mateřská škola, čímž vznikla právnická osoba „Základní škola a mateřská škola Milotice“. V rámci Základní školy a mateřské školy Milotice je v provozu školní družina, školní kuchyně a několik školních kroužků, například psaní na počítači, pěvecký kroužek, hravá angličtina, sportovní kroužek, přírodovědný a další.

Kulturní klub Milotice je zřízen za účelem zajišťování kulturních činností a udržování kulturních tradic v obci. Jeho předmětem je pořádání, organizování a koordinování kulturních akcí, zajišťování divadelních představení, koncertů, výstav a odborných kurzů.

S Kulturním klubem Milotice úzce spolupracuje Dětský národopisný soubor Jatelinka, Slovácký soubor, Mužský sbor, Ženský sbor, Cimbálová muzika Kapric, Cimbálová muzika Martina a Dechová hudba Šidleňanka.

K 31.12. 2010 Místní knihovna registrovala 608 čtenářů, kteří si dohromady vypůjčili 3940 knih. K tomuto datu se také váže nákup nových knih v počtu 151 knih o celkových nákladech na ně 30 600,-.

3.4.6 Obec Svatobořice – Mistřín

Mezi organizace, které obec Svatobořice – Mistřín zřizuje, patří Obecní knihovna, Dům s pečovatelskou službou, Obecní kulturní dům, základní a mateřská škola, zdravotní středisko, kde se nacházejí dva praktičtí lékaři, jeden dětský lékař, zubní lékař, gynekologie a lékárna.

V současné době jsou v provozu Mateřská škola I. ve Svatobořicích a Mateřská škola II. v Mistříně, která má pro školní rok 2010/2011 počet dětí 45 a Základní škola Svatobořice-Mistřín s počtem 296 žáků. V provozu je školní družina, která je součástí základní školy a mateřské školy.

Obecní knihovna slouží svému účelu již dlouhou řadu let. V současné době má téměř 10 000 svazků. Každým rokem přibude 250 – 300 nových knih v hodnotě 40 000,- Kč. Čtenáři zde najdou beletrii, historické romány, dobrodružnou literaturu, sci-fi i naučnou literaturu pro mládež a dospělé. Knihovna je vybavena dvěma počítači s internetem.

Dům s pečovatelskou službou nabízí podporu lidem v nepříznivé životní situaci, lidem, kteří potřebují pomoc druhé osoby k zajištění základních životních potřeb a přejí si setrvat ve svém přirozeném a vlastním sociálním prostředí domova, a tím jim DsPS zajišťuje lepší prožívání (fyzicky i psychicky) stáří a nemoci, dále zachovává jejich vlastní životní styl, na který jsou zvyklí, a který jim vyhovuje.

Obecní kulturní dům v obci Svatobořice – Mistřín funguje na základě rozhodnutí obecního zastupitelstva obce Svatobořice – Mistřín ke dni 1. 10. 1992. Obecní kulturní dům je příspěvkovou organizací, kterou zakládá obec. Svou činnost obecní kulturní dům vyvíjí v prostorách kulturního domu. Mezi jeho úkoly patří organizovat a realizovat kulturní činnosti pro všechny věkové kategorie, kulturně spolupracovat se školami, spolky a zájmovými kroužky, zajišťovat kulturní a vzdělávací činnost, inzertní činnost a poskytovat veřejné knihovnické a informační služby.

3.5 Zájmová sdružení a spolky obcí Mikroregionu Nový Dvůr

Mezi nejčastější sdružení a spolky obcí MND patří dechové hudby (DH), divadelní ochotnické soubory, Sborny dobrovolných hasičů, Český zahrádkářský svaz, Český svaz chovatelů a jiné, převážně folklorní soubory a spolky.

3.5.1 Obec Ratíškovice

Mezi ostatní spolky a zájmová a občanská sdružení, které v obci Ratíškovice působí, jsou Esperantský klub³⁵, Junák, Klub přátel železnice, Kynologický klub, Svaz zahrádkářů, Svaz rybářů, Sbor dobrovolných hasičů, Svaz zdravotně postižených občanů, Mykologický kroužek a Myslivecké sdružení Důbrava.

Junák – svaz skautů a skautek Ratíškovice se skládá z pěti oddílů, které mají celkem 138 členů. Soustředí se rozvoj osobnosti dětí a mladých lidí, jejich duchovních, mravních, intelektuálních, sociálních a tělesných schopností.

Myslivecké sdružení Důbrava obhospodařuje na 1175 ha a má 21 členů. Členové pečují o myslivecké krmné zařízení a krmivo v zimním období.

Svaz zahrádkářů patří v obci k nejstarším organizacím a má přes 100 členů. V současné době je činnost soustředěna na odborné proškolení v oblasti pěstování, výroby a ochrany vinic a vína.

Svaz zdravotně postižených občanů je nové občanské sdružení, které vzniklo v roce 2002. Základní organizace Ratíškovice má 150 členů. Tento svaz je zaměřen na poskytování služeb pro občany s různým zdravotním postižením.

Historie SDH Ratíškovice sahá až do roku 1898. V současné době má SDH v Ratíškovicích 96 členů, z toho 31 je mladších 18 let.

3.5.2 Obec Vacenovice

Organizacemi, které působí v obci Vacenovice, jsou Hasiči Vacenovice, DH Vacenovjáci, DH Vacenovští muzikanti, Mužský sbor z Vacenovic a Svaz zdravotně postižených občanů.

³⁵ Esperantský klub – příznivci nového mezinárodního jazyka – esperanta, viz. cs.wikipedia.org/wiki/Esperanto

DH Vacenovští muzikanti vznikla již v roce 1976 jako mládežnický orchestr „Radostné mládí“. Tato DH má na svém kontě nesčetně skladeb na celkem 20 vydaných nosičích MC a CD.

3.5.3 Obec Vlkoš

V obci se také nachází několik občanských a zájmových sdružení a spolků. K takovýmto sdružením a spolkům můžeme zařadit Dechovou hudbu (DH) Vlkošáci, Komorní pěvecké sdružení „Kalíšek“, Kynologický klub Vlkoš, Myslivecké sdružení „Chrast Vlkoš“, Občanské sdružení „Krušpánek“, Občanské sdružení „Přátel Achtele“, Sbor dobrovolných hasičů Vlkoš.

Myslivecké sdružení (MS) „Chrast Vlkoš“ vzniklo v roce 1993 a to rozdělením integrovaného MS Židovice, jehož honitba sdružovala k.ú. Vlkoš, část Kyjova, Kelčany a Židovice. V současné době má 12 členů, kteří obhospodařují honitbu o rozloze cca 800 ha.

Kynologický klub Vlkoš má za hlavní úkol vzbudit u občanů zájem o zvířata a přírodu.

Název Občanského sdružení „Přátel Achtele“ pochází z části lokality vlkošských boud, kde se nachází vinice a vinné sklepy. Jejím cílem je propagovat vlkošské víno, vinaře; obnovovat a udržovat vinařské a folklorní tradice; podílet se na turistickém ruchu, vybudovat zázemí pro pořádání kulturních akcí a jiné.

V roce 1899 byl založen v obci Vlkoš Sbor dobrovolných hasičů Vlkoš, který má v současné době na 37 členů. Častou činností SDH je zásah při požárech, čerpání vody ze zatopených sklepů atd.

3.5.4 Obec Skoronice

Zájmová sdružení a spolky v obci Skoronice představují Dechová hudba Skoroňáci, Kulturní a vlastivědné sdružení Skoronice, dětský národopisný soubor „Děcka ze Skoronice“, chrámový sbor a dívčí sbor, divadelní ochotnický soubor, Sbor dobrovolných hasičů, Český zahrádkářský svaz a Rybářský svaz.³⁶

³⁶ www.skoronice.cz, ze dne 10. února 2011.

3.5.5 Obec Milotice

Největší ohlas v obci Milotice v rámci spolků má Český svaz Junák, Český svaz chovatelů, Klub maminek a Skautský oddíl.

Skautský oddíl rozjel svou činnost v roce 1995 a v současné době sdružuje na 20 členů. Tento skautský oddíl je součástí oddílu Podchřibáci, který sdružuje skautské skupiny z Kyjova, Kostelce, Hýsel, Moravan, Ježova, Svatobořice, Stavěšic a Žetic. Celkem má Podchřibácký oddíl 130 členů. Na skautský oddíl úzce navazuje Český svaz Junák, který je 3 oddílem střediska Kyjov a má 6 – 8 členů.

Český svaz chovatelů má v Miloticích dlouholetou tradici, která sahá až do roku 1965. V současné době má 18 členů, kteří se specializují na chov králíků a drůbeže.

3.5.6 Obec Svatobořice – Mistřín

Organizace, které v obci působí, jsou SDH Mistřín, SDH Svatobořice, Myslivecká společnost Niva – Svatobořice, ZO ČSV Svatobořice – Mistřín a vinařský spolek.

Pod křídly Českého svazu zahrádkářů jsou v obci Svatobořice - Mistřín organizováni vinaři. V současné době se pěstováním vinné révy a vinařstvím zabývá zejména zemědělská společnost a několik soukromých zemědělských podnikatelů. Vinařstvím pro vlastní potřebu s menšími výměrami vinic se zabývá většina občanů.

Pod Českým svazem včelařů jsou v obci Svatobořice - Mistřín organizováni místní včelaři. Včelařství má v obci svou dlouhodobou tradici, která sahá až do druhé poloviny 20. století. Kritickým rokem pro včelaře se stal rok 1985, bylo to dáno výskytem nemoci včel.

Myslivci jsou organizováni v Myslivecké společnosti Niva. Lidová myslivost v obci Svatobořice – Mistřín se začala rozvíjet v době, kdy byla oficiálně ustanovena myslivecká společnost, a to 20. března 1996. Začala se dodržovat doba hájení zvěře, plánovat odstřel a dodržování kmenových stavů zvěře. O myslivost se začali starat všichni členové, začalo se i se sběrem vajec pernaté zvěře z ohrožených míst.³⁷

³⁷ www.svatoborice-mistrin.cz, ze dne 15. února 2011.

3.6 Hospodaření Mikroregionu Nový Dvůr

Při spolupráci obcí je nutné financovat běžné náklady společné činnosti a náklady společně realizovaných aktivit. Pro udržitelnost funkčnosti spolupráce je potřebné zformulovat finanční strategie partnerství, která bude provázána s konkrétní náplní činnosti.

Hlavním zdrojem příjmů většiny sdružení jsou dotace a členské příspěvky. Tyto členské příspěvky určuje valná hromada nebo rada. Kritériem pro výši příspěvku by měl být rozsah činností sdružení.

Hospodaření svazků obcí je evidováno v informačním systému Ministerstva financí ČR ARIS (MFČR - A) a v rámci tohoto systému je možné provést detailní zhodnocení finanční a majetkové situace dané formy spolupráce. V našem případě se jedná o spolupráci obcí Mikroregionu Nový Dvůr.³⁸

Rozpočet je pokládán za základní finanční nástroj k ovlivňování dalšího rozvoje v návaznosti na přání, potřeby a zájmy občanů, kteří žijí na daném území. Sestavení rozpočtu je jednou z prvotních povinností každé obce.

V letech 2005 až 2009 jsou základní údaje hospodaření MND čerpány z výsledných rozpočtů jednotlivých let MND, které jsou shromažďovány v informačním systému MFČR – A. Příjmy a výdaje pro rok 2010 v tabulce nejsou zaznamenány, protože rozpočty pro tento rok nebyly přístupné v systému MFČR – A.

Tabulka č. 2 obsahuje celkové příjmy a výdaje v letech 2005 – 2009. Z tabulky lze vyčíst, že příjmy MND tvoří převážně nedaňové příjmy a dotace.

³⁸ GALVASOVÁ, Iva a kol. *Spolupráce obcí jako faktor rozvoje*. Georegetown, Brno, 2007. ISBN 80-251-20-9. 61 s a 128 s.

Tabulka č. 2: Hospodaření Mikroregionu Nový Dvůr v letech 2005 – 2009 (v tis. Kč)

Rok	2005	2006	2007	2008	2009
Příjmy					
Daňové	35,42	0,00	0,00	0,00	0,00
Nedaňové	258,64	461,25	261,62	176,98	241,02
Kapitálové	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Dotace	1 700,95	2 234,40	5 697,94	5 900,64	11 030,06
Příjmy bez dotací	294,06	461,25	261,62	176,98	241,02
Příjmy celkem	1 995,01	2 695,56	5 959,56	6 077,62	11 271,08
Výdaje					
Běžné	1 924,89	2 779,71	3 593,35	2 977,59	4 065,47
Kapitálové	0,00	1 537,07	640,00	4 490,20	5 717,50
Výdaje celkem	1 924,89	4 316,78	4 233,35	7 467,79	9 782,97
Saldo rozpočtu	70,12	-1 621,12	1 726,24	-1 390,17	1 488,11
Financování	-70,12	1 621,12	-1 726,24	1 390,17	-1 488,11

Pramen: Vlastní zpracování dle informačního systému MFČR ARIS.

Z tabulky je zřejmé, že nejvyšší celkové příjmy byly v roce 2009 a to v částce 11 271 tis. Kč. Důvodem tak vysoké částky byly poskytnuté dotace na první etapu vybudování cyklostezek MND a to ve výši 8 414 tis. Kč, a také členské příspěvky jednotlivých obcí MND v částce 665 tis. Kč.

Výše dotací pro rok 2009 byla celkem 11 030 tis. Kč a byla tvořena dotacemi na sakrální stavby, aktualizaci rozvojových dokumentů, pro poradce mikroregionu a na cyklostezky.

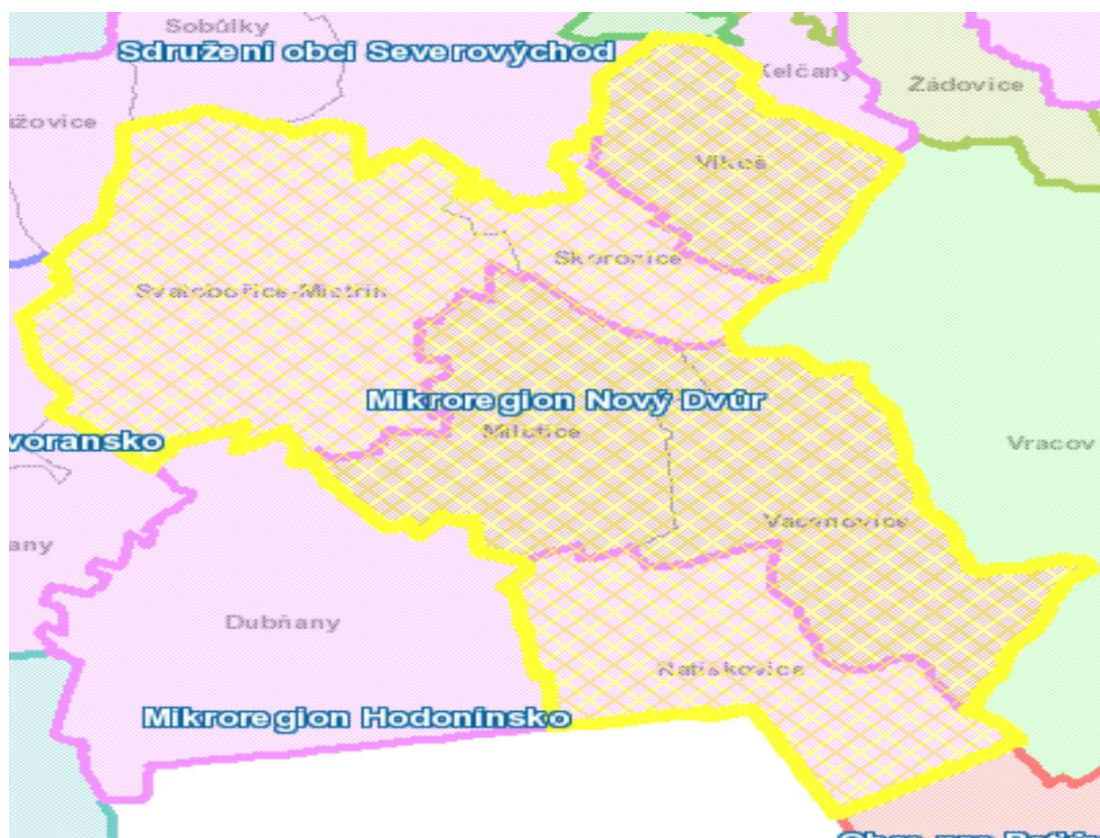
Celkové výdaje MND tvoří jak běžné, tak kapitálové výdaje, které byly nejvyšší opět v roce 2009. Bylo to dáno tím, že převážná část finančních prostředků šla do vybudování cyklostezek MND, a to ve výši 5 128 tis. Kč.

4 ZHODNOCENÍ HOSPODAŘENÍ OBCÍ V LETECH 2005 AŽ 2009

Dobrovolný svazek obcí (DSO) Mikroregion Nový Dvůr (MND) byl založen na jaře roku 2002 na popud iniciativnější obce Vlkoš, která oslovila další obce, a to Milotice, Skoronice, Vacenovice, Ratíškovice a krátce po jeho založení přistoupila do svazku i obec Svatobořice – Místřín.

Obce mikroregionu jsou převážně ulicového charakteru se směsí různého typu architektury. Žije v nich 13 302 obyvatel, rozloha mikroregionu je 77,04 km². Obrázek č. 1 znázorňuje polohu obcí v MND.

Obrázek č. 1: Obce Mikroregionu Nový Dvůr

Pramen: Vlastní zpracování dle www.mapy.crr.cz, ze dne 7.3. 2011.

Název „Nový Dvůr“ pochází již ze 17. století, kdy se váže k dějinám Milotického panství, ke kterému tehdy patřily všechny obce dnešního mikroregionu kromě Ratíškovice.

Tento mikroregion se nachází na jižní Moravě, ve střední části okresu Hodonín v Jihomoravském kraji a rozprostírá se mezi městy Kyjovem a Hodonínem. MND sousedí s Mikroregionem Babí lom na severu, s obcí Kelčany z Mikroregionu Podchřibí

na severovýchodě, s obcí Vracov z Mikroregionu Bzenecko na východě, s Mikroregionem Hovoransko na západě a na jihu a jihovýchodě s obcemi Rohatec, Hodonín a Dubňany. Vhodná poloha tohoto mikroregionu směřuje také k přeshraniční spolupráci se Slovenskem či Rakouskem.

Povrch MND je tvořen převážně nížinami a mírnou pahorkatinou Dolnomoravského úvalu, která má příznivý vliv na rozvoj turistického ruchu, a to převážně cykloturistiky, a na výstavbu nových cyklostezek. Nachází se zde také množství vinic. V současné době je většina obcí tohoto mikroregionu propojena trasou zvanou Moravská vinná, která vede ze Znojma až do Uherského Hradiště, na níž navazuje řada další vinařských stezek, např. vinařská stezka Mutěnická, Podluží či Kyjovská vinařská stezka. Mikroregion Nový Dvůr je tak „uzlem“ Moravských vinařských stezek, což vypovídá jak významu jeho vinařské tradice, tak vhodnosti území pro rekreační cykloturistiku.

Nadmořská výška nížiny se pohybuje okolo 185 až 200 m n. m., nejvyšším bodem území je vrch Náklo jižně od Milotic a to v nadmořské výšce 265 m. Typickým krajinným prvkem mikroregionu jsou váte písky, porostlé převážně borovými lesy. Východní a jižní část mikroregionu je tak souvisle zalesněna.

MND je v kraji znám pohostinností svých obyvatel, bohatými kulturními i folklorními tradicemi, křojem, vínem a nespočetným množstvím kulturních památek. Každá obec mikroregionu má své vlastní typické vinařské uličky a své přírodní zajímavosti a další turistické cíle. V průběhu roku je v obcích mikroregionu pořádána řada kulturních a i sportovních akcí.

Společné aktivity MND jsou zaměřeny na zlepšování kvality života místních obyvatel, ale i na vytváření podmínek pro rozvoj turistiky a aktivit, které přinesou budoucí ekonomický rozvoj a zajistí podmínky pro život na úrovni odpovídající historickému vývoji.

Cílem mikroregionu je dlouhodobá ochrana a prosazování společných zájmů členských obcí, posílení ekonomické stability mikroregionu při zachování a rozvoji ekologických hodnot a kulturních tradic, které odpovídají vývojovým trendům mikroregionu. Svazek byl založen za účelem uskutečnění sociálně-ekonomického rozvoje oblasti.

Důvodem založení MND jsou tyto činnosti:

- rozvoj infrastruktury,
- ochrana životního prostředí a jeho vylepšování,

- ochrana kulturního dědictví,
- rozvoj venkovské turistiky,
- samostatné podnikání,
- zakládání a zřizování různých organizací sloužících k uspokojování potřeb obyvatel,
- vytváření koncepčních dokumentů a projektové přípravy ke společným akcím.

Za předmět činnosti MND jsou pak považovány i akce, které se netýkají všech členských obcí.

4.1 Výdaje obcí Mikroregionu Nový Dvůr

Tato část diplomové práce bude pojednávat o zhodnocení hospodaření obcí MND v letech 2005 až 2009 zaměřenou na analýzu vybraných výdajových oblastí obcí dle odvětvového třídění.

Odvětvové třídění se zaměřuje na třídění příjmů a výdajů státního rozpočtu podle správců kapitol. Udává, na jaký účel jsou finanční prostředky vydávány. Používá se pro třídění výdajů a u územních rozpočtů třídí vybrané nedaňové a kapitálové příjmy. Jednotkami třídění jsou v odvětvovém hledisku rozpočtové skupiny, rozpočtové oddíly, rozpočtové pododdíly a rozpočtové paragrafy.

Analýza vybraných výdajových oblastí se týká průmyslových a ostatních odvětví hospodářství v odvětvovém třídění, a to oddílu doprava, vzdělání, kultura a církev, tělovýchova a zájmová činnost, ochrana životního prostředí a jejich vybraných paragrafů, které jednotlivé obce MND používají. Jednotlivé výdajové oblasti spolu souvisí, protože jako celek v MND jedna oblast závisí na druhé.

Vybrané paragrafy odvětvového třídění jsou vzaty ze stránek ministerstva financí ČR a to z www.mfcr.cz – vyhláška č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě – příloha.

Veškeré celkové hodnoty vybraných výdajových oblastí jsou přepočítány na jednoho obyvatele obce a u oddílu doprava i na 1 km². Toto srovnání bylo vybráno, aby dosažené hodnoty byly srovnatelné, protože obce MND mají různý počet obyvatel.

V této části kapitoly je vhodnějším typem grafu graf bodový, ale z důvodu lepší orientace byly zvoleny spojnicové grafy. Při použití bodového grafu by mohlo dojít ke splnutí jednotlivých bodů, což by vedlo k nepřehlednosti daných grafů.

Procentuální vývoj jednotlivých výdajových oddílů je uveden v příloze č. 3.

Tabulka č. 3 zobrazuje počet obyvatel a rozlohu v km² jednotlivých obcí a celkový počet obyvatel a celkovou rozlohu v km² obcí MND k 31. 12. 2010.

Tabulka č. 3: Počet obyvatel obcí MND

Obec	Rozloha obce v km ²	Počet obyvatel
Skoronice	5,43	517
Vlkoš	8,63	1 060
Milotice	12,60	1 941
Vacenovice	14,65	2 196
Svatobořice - Mistřín	23,12	3 559
Ratíškovice	12,61	4 029
Celkem za mikroregion	77,04	13 302

Pramen: Vlastní zpracování dle informačního systému MFČR ARIS.

Z tabulky je zřejmé, že největší rozlohu z obcí MND má obec Svatoňovice – Mistřín s celkovým počtem obyvatel 3 559. Na druhém místě je to obec Vacenovice, její celkový počet obyvatel je 2 196. Na třetí pozici řadíme obec Ratíškovice co do rozlohy, avšak tato obec čítá největší počet obyvatel z celého MND, a to 4 029 obyvatel.

Pro srovnání výdajových oblastí obcí MND byly vybrány tyto oddíly: doprava; vzdělání; kultura a církev; tělovýchova a zájmová činnost a ochrana životního prostředí.

4.2 Oblast dopravy

Oddíl 22 - doprava pod sebou soustřeďuje pododdíl 221, 222 a jednotlivé paragrafy (§), které jsou součástí výdajů na dopravu jednotlivých obcí MND.

Těmito paragrafy jsou:

- § 2212 – silnice a činnosti spojené se správou, údržbou (včetně zimní údržby, opravami, technickou obnovou a výstavbou silniční sítě a jejich součástí, včetně komunálních komunikací;
- § 2219 – ostatní záležitosti pozemních komunikací, které zahrnuje i výdaje spojené se správou, údržbou a výstavbou apod. chodníků, odstavných ploch, parkovišť a cyklistických stezek;
- § 2221 – provoz veřejné silniční dopravy a dotace veřejné silniční dopravy či její přímé provozování. Patří sem činnost autobusové dopravy. Zahrnuje i dotace

k zabezpečení územní dopravní obslužnosti a cenové dotace, např. zlevněné žakovské jízdné apod.;

- § 2223 – bezpečnost silničního provozu, která zahrnuje výdaje na úseku bezpečnosti provozu na pozemních komunikacích;
- 2229 – ostatní záležitosti v silniční dopravě, např. výdaje spojené s dopravním značením, odtahem vraků a jiných předmětů bránících silniční dopravě.

4.2.1 Vývoj výdajů k celkovým výdajům obcí

V příloze č. 6 je vyjádřen procentuální poměr vybraných výdajových oddílů na celkové výdaje obcí za sledované období (2005 – 2009).

Obec Ratiškovice vykazovala nejvíce prostředků do dopravy v roce 2009, a to 3,9 % a v roce 2006 to bylo už jen 2,05 % k celkovým výdajům obce. V ostatních letech se výdaje pohybovaly od 1,02 – 1,59 %.

Obec Vacenovice na tom byla o něco hůře, její výdaje na dopravu se nevyšplhaly nad 1 %. Nejvíce vykazovala v roce 2007, a to bylo 0,69 % a nejméně v letech 2005 a 2006, kdy to bylo 0,09 % k celkovým výdajům obce.

Obec Vlkoš měla nejvyšší výdaje v roce 2007, v procentuálním vyjádření to bylo 1,73 %. V ostatních letech to bylo v rozmezí 0,62 – 1,51 %. Přičemž nejméně vykazovala v roce 2005 (0,62 %).

Pro obec Skoronice byl na dopravu výdajově zátěžový rok 2009, kdy v tomto roce vydala až 25,06 % výdajů k celkovým výdajům obce. V ostatních letech výdaje kolísaly v rozmezí 0,47 – 3,09 %.

Obec Milotice oproti ostatním obcím na dopravu ve sledovaném období (2005 – 2009) tolik svých prostředků nevynakládala. Tyto prostředky se pohybovaly v rozmezí 0,07 – 0,26 % k celkovým výdajům obce.

Obec Svatobořice – Mistřín, stejně jako obec Skoronice za sledované období (2005 – 2009) vynaložila do dopravy nejvíce prostředků. Nejvyšší byly v roce 2007, a to 8,58 %. V roce 2005 to bylo 7,39 %, v roce 2006 to činilo 6,94 %, v roce 2008 už jen 6,66 % a nejnižší byly v roce 2009 a to jen 1,04 %.

4.2.2 Vývoj výdajů v rámci oddílu doprava za roky 2005 - 2009

Obec Skoronice měla za sledované období (2005 – 2009) nejnižší výdaje v roce 2005 a to bylo 0,87 % z výdajů obce. Oproti tomu nejvyšší byly v roce 2009, kdy činily 42,25 % z výdajů obce na dopravu. Dá se říci, že výdaje na dopravu měly rostoucí tendenci, výjimkou byl pouze rok 2007, kdy výdaje oproti předchozímu roku poklesly o 1,01 %.

Obec Vlkoš vydávala prostředky nejméně taktéž v roce 2005 a to 12,43 % z výdajů obce. Na rozdíl od Skoronice výdaje na dopravu kolísaly. Nejvyšší byly v roce 2007, kdy činily 26,66 %.

V obci Milotice vydávali na dopravu nejnižší částky v roce 2006, kdy tyto prostředky činily 3,70 %, nejvyšší částky byly vydávány v roce 2009, a to 44,96 %. Výdaje na tento oddíl v Miloticích od roku 2006 stoupají, z roku 2005 do roku 2006 poklesly o 1,88 %.

Výdaje na dopravu v obci Vacenovice stoupají a klesají každým rokem ve sledovaném období (2005 – 2009). Nejméně vydávaly v roce 2005, to činilo 4,81 %, nejvíce vydaly v roce 2007, kdy tyto výdaje činili 35,25 %.

Vývoj výdajů, které obec Svatobořice – Místřín vydávala na dopravu, velmi kolísá. Oproti srovnávaným obcím byly nejnižší výdaje v roce 2009 a to pouhých 6,44 %. Výdaje na dopravu od roku 2006, kdy činily 25,80 %, klesají. Výdaje rostly pouze od roku 2005 do roku 2006.

Ratíškovice nejvíce prostředků vydávaly v posledním roce sledovaného období (2005 – 2009), bylo to 30,49 %, nejméně v prvním roce sledovaného období, a to 7,90 %. Výdaje na dopravu stoupaly.

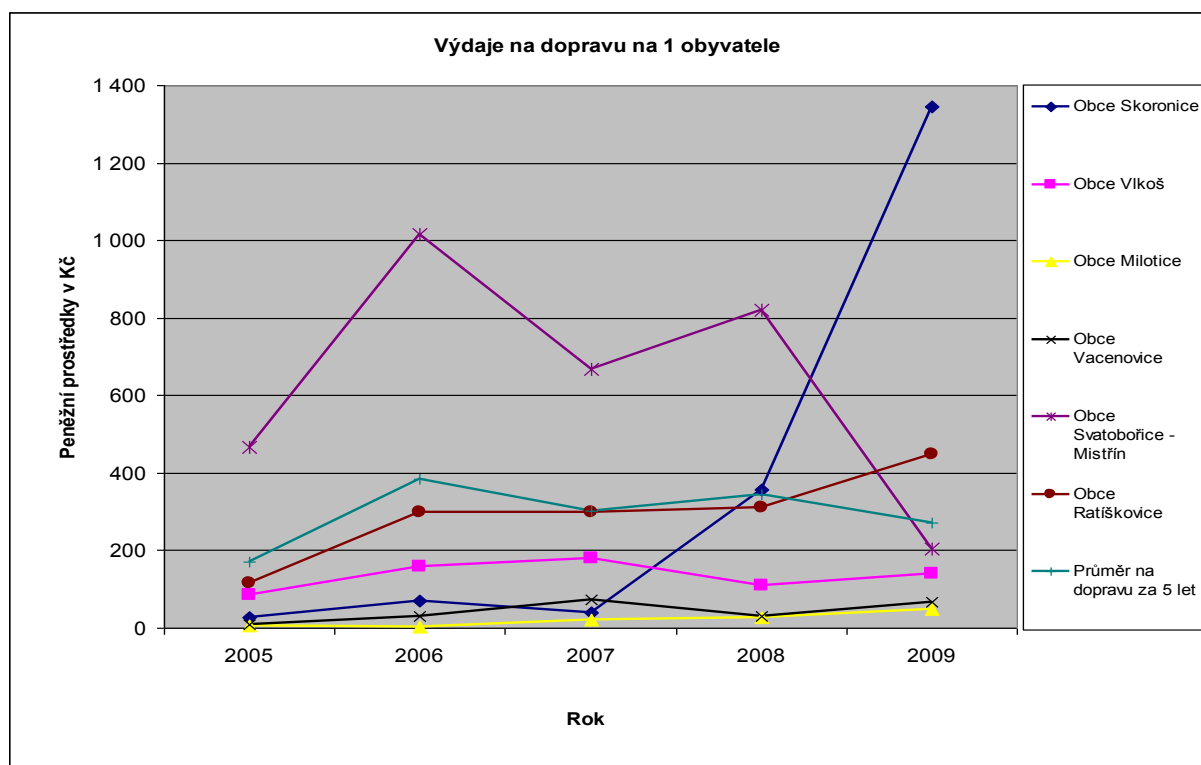
Celkově za MND bylo na dopravu nejvíce vydáváno v roce 2006 a to 25,13 % z výdajů MND na dopravu, oproti tomu nejméně v roce 2005, kdy výdaje činily 11,20 %.

4.2.3 Vývoj výdajů na 1 obyvatele

Ze souhrnných údajů z oblasti dopravy v uvedených letech vychází u obcí MND průměr výdajů za období let 2005 až 2009 v hodnotě 1 526 Kč na celkový počet obyvatel 13 302.

V příloze č. 1 a 2 jsou uvedeny celkové hodnoty ze sledovaných výdajových oblastí obcí MND a také hodnoty na jednoho obyvatele a také na jeden km² obcí MND v letech 2005 až 2009, dále je zde vyjádřen průměr v korunách za celý MND.

Graf č. 1: Výdaje na dopravu na 1 obyvatele obcí MND v letech 2005 – 2009 (v Kč)

Pramen: Vlastní zpracování.

Z grafu je zřejmé, že nejvyšší výdaje na jednoho obyvatele v oblasti dopravy vykázala obec Skoronice v roce 2009, a to v částce 1 346 Kč, což byly oproti průměru obcí MND pro tento rok 6 krát vyšší výdaje na dopravu na jednoho obyvatele. Nejnižší výdaje na dopravu na jednoho obyvatele vykázala obec Milotice v roce 2006 v částce 4 Kč.

Průměr obcí MND ve sledovaném období se pohyboval mezi 171 – 383 Kč na jednoho obyvatele.

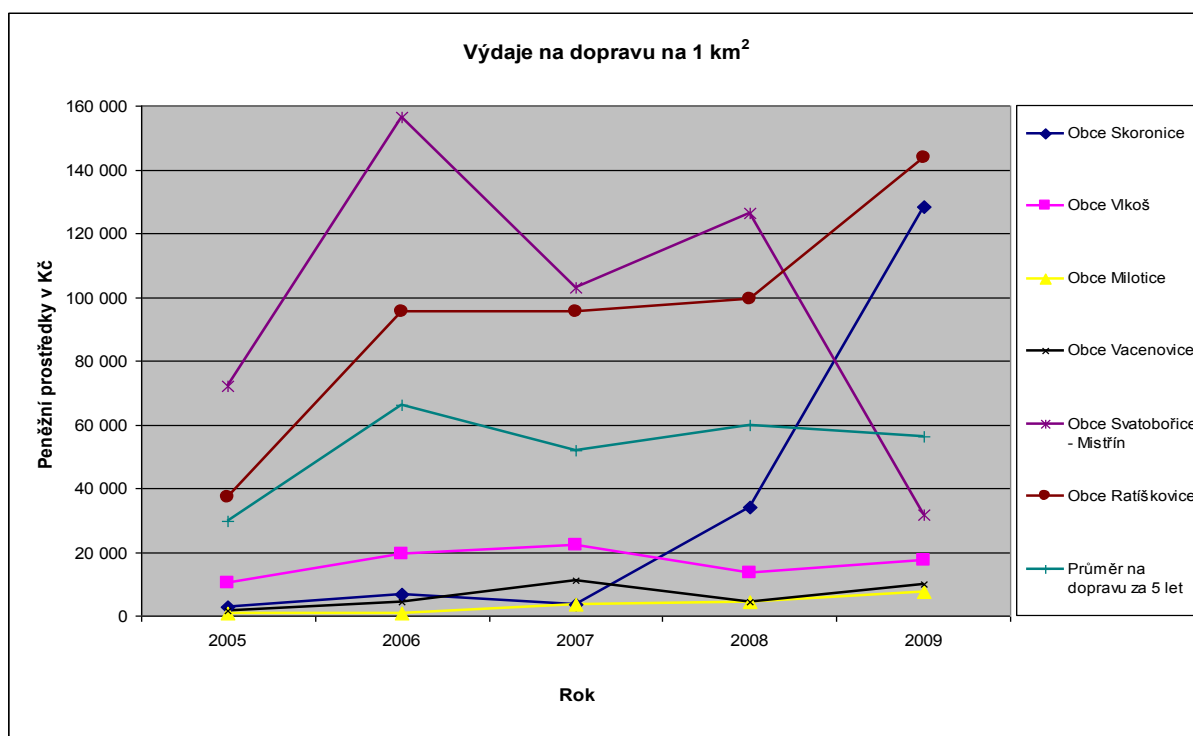
Ze všech obcí MND ve sledovaném období (2005 – 2009) celkově nejvíce vydávala na dopravu obec Svatobořice - Mistřín. Částky na dopravu se pohybovaly v rozmezí 729 – 3 620 Kč.

4.2.4 Vývoj výdajů na 1 km²

Pro srovnání výdajů na dopravu je vhodné použít nejen metodu přepočtu na 1 obyvatele, ale i na 1 km². Přepočet na 1 km² je použit z toho důvodu, aby výsledky byly srovnatelné, protože každá obec má různou rozlohu a tudíž výdaje na dopravu se liší počtem a délkou komunikací, které patří obci.

Výdaje na dopravu na 1 km² se v průměru za všechny obce MND ve sledovaném období pohybovaly od 29 519 Kč do 66 226 Kč.

Graf č. 2: Výdaje na dopravu na 1 km² obcí MND v letech 2005 – 2009 (v Kč)

Pramen: Vlastní zpracování.

Ve sledovaném období nejvíce na dopravu na 1 km² vydala obec Svatobořice – Místín, a to 156 574 Kč v roce 2006. Nejméně obec Milotice, taktéž v roce 2006, kdy částka na dopravu na 1 km² dosahovala pouze 633 Kč.

Za sledované období let 2005 – 2009 nejvyšší výdaje celkem na dopravu na 1 km² vydala obec Svatobořice – Místín, částka se pohybovala ve výši 489 402 Kč. Bylo to dáno tím, že obec Svatobořice – Místín opravovala 5 km hlavní silnice ve směru na město Kyjov.

4.3 Oblast vzdělání

Oddíl 31 – vzdělání v sobě zahrnuje pododdíl 311 a s ním související paragrafy:

- § 3111 – předškolní zařízení a činnost zařízení pro děti od tří let věku – mateřských škol;
- § 3113 – základní školy;
- § 3119 – ostatní záležitosti předškolní výchovy a základního vzdělání.

4.3.1 Vývoj výdajů k celkovým výdajům obcí

Vzdělání v obci Ratíškovice bylo nejvíce podporováno v roce 2005, kdy výdaje činily 10,31 % k celkovým výdajům obce. Druhým rokem kdy výdaje byly vysoké byl rok 2009 (8,41 %). V ostatních letech se pohybovaly v rozmezí 3,22 – 5,71 %.

Pro obec Vacenovice byly výdajově nejvyšší roky 2008 a 2009, jejichž výdaje se pohybovaly okolo 13 %. V ostatních letech výdaje výrazně kolísaly a nejnižší byly v roce 2006 (2,55 %).

Obec Vlkoš měla také vysoké výdaje na vzdělání a to v letech 2007 (11,82 %) a 2008 (12,49 %). V ostatních letech byly výdaje poměrně vysoké, v rozmezí 7,98 – 9,54 %.

Na rozdíl od ostatních obcí obec Skoronice vynakládala za sledované období (2005 – 2009) nejvíce prostředků do vzdělání. Tyto výdajové prostředky se pohybovaly v rozmezí 12 – 20%. Nejvyšší byly v roce 2007 (19,82 %), pak v roce 2005 (17,69 %). Nejnižší byly v roce 2008 a to 12,77 %.

Obec Milotice vykazovala nejvyšší výdaje v roce 2007 a to 16,62 %, oproti tomu nejméně v roce 2009, což bylo 4,63 %. V ostatních letech to bylo okolo 10 %.

Výdaje obce Svatobořice – Mistřín byly nesouměrné. V roce 2005, 2007 a 2008 se výdaje pohybovaly od 8,5 do 9,7 %, oproti tomu v roce 2006 a 2004 klesly až na rozmezí 4 – 5 %.

4.3.2 Vývoj výdajů v rámci oddílu vzdělání za roky 2005 - 2009

Výdaje na vzdělání ve Skoronicích vzrůstaly do roku 2007, kdy byly nejvyšší, a to 24,39 %, poté opět klesaly. Nejnižší výdaje byly na začátku sledovaného období, kdy výdaje činily 15,06 % z výdajů obce.

Obec Vlkoš vydávala na vzdělání nejvíce v roce 2007, tyto výdaje činily 22,37 %. Nejméně prostředků do této výdajové složky vynaložily v roce 2006, kdy výdaje na vzdělání obce byly 17,25 % za sledované období (2005 – 2009).

Obec Milotice financovala vzdělání nejvíce v roce 2007, kdy výdaje činily 37,08 % z výdajů obce do této oblasti. Nejméně vynaložily 12,11 % a to bylo v roce 2005. Celkově výdaje tohoto oddílu rostly do roku 2007, poté prudce poklesly.

Vacenovice nejvyšší částky investovaly do vzdělání v roce 2009, kdy dosáhly vrcholu, a to podílem 28,60 % na výdajích tohoto oddílu za sledované období (2005 – 2009). Do roku

2007 měly tyto výdaje klesající tendenci, nejnižší byly ve výši 16,96 % z výdajů obce, od tohoto bodu stoupaly.

Obec Svatobořice – Mistřín vydala nejvíce prostředků ve čtvrtém roce sledovaného období (2005 - 2009), tj. 2008, a to 25,75 % z výdajů na vzdělání; výdaje do tohoto roku vzrůstaly. Od tohoto milníku poklesly, nicméně nejméně vydala na počátku období, a to 14,55 % z výdajů obce.

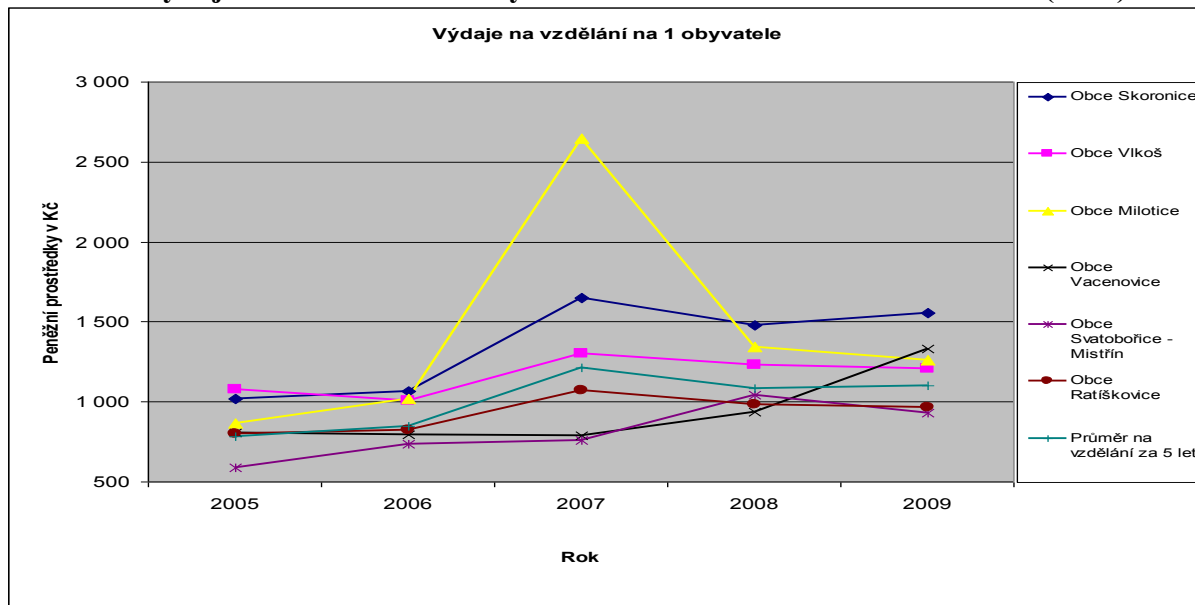
Ratíškovice mají nejvyšší bod vývoje výdajů na vzdělání v roce 2007, vrcholem je podíl 23,02 % z výdajů Ratíškovic do tohoto oddílu, poté klesaly. Nejmenším podílem je 17,23 % v roce 2005.

Za mikroregion celkově bylo vynaloženo ve sledovaném období do tohoto oddílu 66 896 tis. Kč, vrcholem byl rok 2007, kdy výdaje na vzdělání byly ve výši 24,08 %. Nejméně se do tohoto oddílu investovalo v prvním roce sledování, a to 15,61 %.

4.3.3 Vývoj výdajů na 1 obyvatele

Výdaje na vzdělání byly zaměřeny především na rekonstrukci školních budov a zkvalitnění vzdělání jak v mateřských školách, tak i základních školách.

Graf č. 3: Výdaje na vzdělání na 1 obyvatele obcí MND v letech 2005 – 2009 (v Kč)

Pramen: Vlastní zpracování.

Průměrné výdaje na vzdělání na jednoho obyvatele se pohybovaly mezi 785 – 1 211 Kč, přičemž nejnižší průměrné výdaje byly v roce 2005 a nejvyšší v roce 2007. Pod průměrem výdajů na vzdělání se pohybovala obec Vacenovice, jejíž výdaje byly

v rozmezí 590 – 1 044 Kč. Obec Skoronice se pohybovala převážně nad průměrem v jednotlivých letech, v rozmezí 1018 – 1650 Kč na jednoho obyvatele.

Z grafu je zřejmé, že nejvyšší výdeje vynaložila v roce 2007 obec Milotice ve výši 2 644 Kč a nejnižší obec Svatobořice – Místřín ve výši 734 Kč v roce 2005.

Za sledované 5 leté období na vzdělání nejvíce přispěla obec Ratíškovice, a to ve výši 18 716 tis. Kč.

4.4 Oblast kultury a církve

Oddíl 33 - kultura a církve je členěn na pododdíly 331, 332, 333 a 339 a k nim příslušné paragrafy:

- § 3312 – hudební činnost, nastudování a interpretace české a světové hudební tvorby doma i v zahraničí. Pořádání veřejných produkcí, festivalů, cyklů, soutěží a tvůrčích dílen;
- § 3313 – Filmová tvorba, distribuce, kina a shromažďování audiovizuálních archiválií. Činnost kin. Vědeckovýzkumná práce v oblasti filmu a filmové archivistiky. Spolupráce s domácími a zahraničními institucemi, technická obnova filmů. Publikační, periodická, vydavatelská a distribuční činnost v oblasti filmové kultury atd.;
- § 3314 – činnosti knihovnické, a to práce se čtenářem, péče o knihovní fondy, katalogy, kartotéky a databáze. Poradenská, informační, ediční, výstavní a přednášková činnost. Zpracování a doplňování knihovních fondů atd.;
- § 3315 – činnosti muzeí a galerií. Systematická koncepční muzejní a galerijní sbírkotvorná činnost, odborná správa, ošetření, ochrana a bezpečná úschova hmotných dokladů k dějinám, přírodě, společnosti a kultuře. Vědecké zpracování výzkumu, odborných posudků, rešerší a expertiz a jiné;
- § 3316 – vydavatelská činnost. S ní souvisí Vydávání divadelních, hudebních, literárních, výtvarných a audiovizuálních děl (periodických a neperiodických publikací) a nahrávání, výroba a rozmnožování zvukových a zvukově-obrazových záznamů (CD, CD ROM);
- § 3319 – ostatní záležitosti kultury, a to dokumentační, informační, ediční a výstavní činnost a veřejné činnosti. Činnosti spojené s vedením obecní kroniky;

- § 3322 – zachování a obnova kulturních památek, které zahrnují podporu zachování a obnovy nemovitých a movitých kulturních památek a historických částí sídel prohlášených za památkovou rezervaci nebo zónu. Zahrnuje financování kulturních památek ve smyslu zákona č. 20/1987 Sb., v platném znění, a to včetně kulturních památek v obecním vlastnictví. Zahrnuje přitom i účelové dotace a příspěvky organizacím uvedeným v § 3321, ale v tomto případě nad rámec jejich běžného provozu;
- § 3326 – pořízení, zachování a obnova hodnot místního kulturního, národního a historického povědomí, což zahrnuje výdaje spojené se zachováním a obnovou kulturních, historických a podobných hodnot místního významu, které nejsou vyhlášeny za kulturní památky. Může jít o pořízení, péči a obnovu místních památníků, pamětních míst, pamětních desek, čestných hrobů, ale i např. kapliček apod.;
- § 3330 – činnosti registrovaných církví a náboženských společností, které zahrnují osobní požitky duchovních, zákonné pojištění a další náhrady. Řádné a mimořádné náklady spojené s výkonem bohoslužeb a církevní administrativy. Výdaje na údržbu církevního majetku;
- § 3392 – zájmová činnost v kultuře;
- § 3399 – ostatní záležitosti kultury, církví a sdělovacích prostředků, která zahrnuje např. činnost sborů pro občanské záležitosti.

4.4.1 Vývoj výdajů k celkovým výdajům obcí

Od roku 2005 do roku 2008 měly výdaje na vzdělání klesající tendenci, kdy se pohybovaly od 3,28 % do 1,63 %. Rok 2009 byl oproti ostatním létům na 5,04 %.

Výdaje na kulturu a církev k celkovým výdajům obce byly v jednotlivých letech pro obec Vacenovice různé. Stejně jako u obce Ratíškovice tato obec vynaložila nejvíce prostředků v roce 2009, a to 5,40 %. Nejméně pak v roce 2006 (0,99 %).

Pro obec Vlkoš byly výdaje na tento oddíl od roku 2005 rostoucí, kdy každým rokem narůstaly zhruba 0,50 – 0,70 %. Největší byly v roce 2009, kdy představovaly 6,22 % k celkovým výdajům obce.

V obci Skoronice se na tuto oblast vynakládalo nejvíce oproti ostatním obcím. Tyto výdaje nepohybovaly okolo 9 % v každém roce. Výjimkou byl rok 2008, kdy tyto výdaje byly pouze na 6,48 %.

Obec Milotice , i když je na kulturu bohatší jak ostatní obce, tak na tuto oblast vykazovala výdaje v rozmezí 3 – 4 %. Pouze rok 2008 byl náročnější na investice do této oblasti, a to v procentuálním vyjádření vykazovalo 9,05 %.

Výdaje obce Svatobořice – Mistřín na tuto oblast k celkovým výdajům obce měli klesající tendenci od 5,94 % k 4,79 %, kromě roku 2006, kdy tyto výdaje byly ve výši 2,69 %.

4.4.2 Vývoj výdajů v rámci oddílu kultura a církev za roky 2005 - 2009

Nejméně výdajů na kulturu a církev vydala obec Skoronice na počátku sledovaného období (2005 – 2009), pak nastal pozvolný růst těchto výdajů, zlom nastal v roce 2008, kdy tyto výdaje mírně poklesly. Vrchol nastal v roce 2009, kdy podíl těchto výdajů činil 27,11 % na výdajích obce.

Obec Vlkoš do oddílu kultura a církev nejvíce vynakládala prostředky v roce 2009, a to ve výši 32,79 % z výdajů obce tohoto oddílu. Nejmenší podíl byl v roce 2006, kdy toto minimum činilo 14,72 %, od tohoto bodu výdaje neustále vzrůstaly.

Milotice vynaložily nejméně výdajů na tento oddíl v roce 2005, tento podíl činil 11,74 % z výdajů obce. K prudkému vzrůstu došlo v roce 2008, kdy tyto výdaje dosáhly vrcholu, a to podílem 29,43 % z výdajů, oproti předchozímu roku vzrostly o 14,19 %.

V obci Vacenovice se na kulturu a církev vydávalo nejvíce na konci sledovaného období (2005 – 2009), a to podílem 30,18 % z výdajů obce na kulturu a církev. Nejmenší podíl činil 15,45 % na samém začátku období. Výdaje do roku 2007 rostly, v dalším roce poklesly a vrcholu dosáhly v roce 2009.

Výdaje do oddílu kultura a církev v obci Svatobořice – Mistřín měly rostoucí tendenci, nejméně se vynakládalo v roce 2005 podílem 13,85 %, nejvíce v roce 2009 podílem 34,81 % z výdajů obce tohoto oddílu.

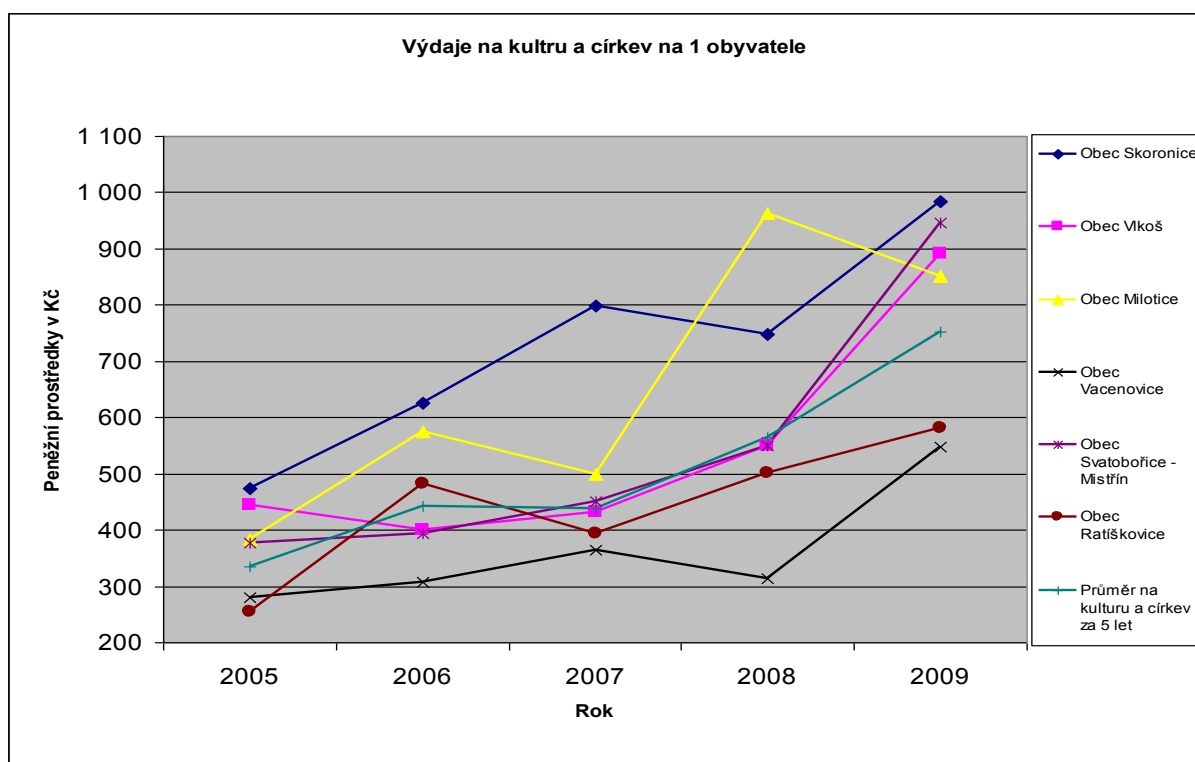
Vývoj těchto výdajů v obci Ratíškovice byl podobný jako v obci Svatobořice – Mistřín, nejnižší podíl byl v roce 2005, nejvyšší byl v posledním roce sledovaného období (2005 – 2009). Nejmenší část činila 11,53 % a nejvyšší 26,27 % z výdajů obce na kulturu a církev. Nicméně nedocházelo pouze k růstu těchto výdajů, v roce 2008 poklesly oproti předchozího roku o 4,85 %.

MND jako celek investoval na kulturu a církev nejvíce v roce 2009, a to dílem 29,74 % z výdajů MND na oblast kultura a církev. Nejméně to bylo na začátku sledovaného období dílem 13,20 %.

4.4.3 Vývoj výdajů na 1 obyvatele

Obce MND vynakládají své prostředky převážně na hudební, knihovnickou, muzejní činnost, dále pak na zachování místních kulturních zvyků, tradic a obnovu a udržení náboženského podvědomí občanů.

Graf č. 4: Výdaje na kulturu a církev na 1 obyvatele v letech 2005 – 2009 (v Kč)

Pramen: Vlastní zpracování.

Výdaje obcí na kulturu a církev měly vzestupnou tendenci, kterou lze vypožorovat i růstem výdajových průměrů obcí za sledované období, které se pohybovaly od 334 Kč do 753 Kč na jednoho obyvatele.

Výdaje obcí Milotice a Skoronice byly nad průměrem, což bylo dáno tím, že obec Milotice každoročně pořádá setkání občanů MND při příležitosti založení MND v roce 2002 a obec Skoronice je malé rozlohy a v období 2005 – 2009 zde probíhaly každoroční slavnosti pod názvem „Jízda králů“ a místní hody, což má na tak malou obec po stránce výdajů velký vliv.

Výdaje jednotlivých obcí na kulturu a církev byly v rozmezí 350 až 1200 Kč na jednoho obyvatele.

4.5 Oblast tělovýchovy a zájmové činnosti

Oddíl 34 – tělovýchova a zájmová činnost zahrnuje pododdíl 341 a 342 a s nimi spojené paragrafy:

- § 3419 – ostatní tělovýchovná činnost, a to především podpora sportovních oddílů obcemi, výdaje na konání sportovních akcí, závodů apod.;
- § 3421 – využití volného času dětí a mládeže, které zahrnuje činnost domů dětí a mládeže, podpora činnosti mládežnických organizací, stanic mladých techniků atd., dětská hřiště, zábavné parky apod.;
- § 3429 – ostatní zájmová činnost a rekreace, což zahrnuje využití volného času, klubová zařízení jiná než pro mládež.

4.5.1 Vývoj výdajů k celkovým výdajům obcí

Obec Ratíškovice na tuto oblast vynakládala nejvíce prostředků oproti ostatním obcím. Od roku 2005 měly výdaje sestupnou tendenci a v roce 2009 opět narostly. Nejvíce vykazovala v roce 2005 (9,82 %) a v roce 2009 (8,57 %).

U obce Vacenovice výdaje na tuto oblast ve sledovaném období (2005 – 2009) nebyly nějak veliké. Pohybovaly se v rozmezí 0,39 – 1,78 %. Výjimku tvořil rok 2008, kdy byly ve výši 3,92 %.

Obec Vlkoš jako druhá z obcí MND vynakládala na tuto oblast ve sledovaném období (2005 – 2009) nejvíce prostředků do tohoto oddílu. Nejvíce v roce 2006, a to 6,80 %. Ostatní roky měly spíše klesající tendenci až k 0,73 %, kdy tato hodnota byla vypočtena v roce 2007.

Výdaje na tuto oblast k celkovým výdajům obce pro obec Skoronice nebyly v tomto období nijak velké. Za celé sledované období nepřesáhly 1 %. Nejvíce byly v roce 2007 (0,90 %).

V obci Milotice byly výdaje na tuto oblast, pro sledované období (2005 – 2009), diametrálně rozlišné v každém roce. Nejvyšší byly v roce 2006 (1,58 %) a v roce 2008 (1,27 %). V ostatních letech nepřesáhly 1 %.

Taktéž v obci Svatobořice – Místřín byly výdaje na tuto oblast v každém roce rozdílné. Nejvyšší byly v roce 2007 (2,94 %) a 2005 (2,39 %). Nejmenší pak v roce 2006 (0,63 %).

4.5.2 Vývoj výdajů v rámci oddílu tělovýchova a zájmová činnost za roky 2005 - 2009

Obec Skoronice do výše uvedeného oddílu vynaložila nejvíce prostředků v roce 2009, a to podílem 25,74 %, oproti tomu nejméně vynaložila 9,39 % z výdajů obce na oddíl tělovýchova a zájmová činnost v roce 2005. Výdaje Skoronice od počátku období rostly, k poklesu došlo pouze v roce 2008.

Obec Vlkoš vydávala prostředky na tělovýchovu a zájmovou činnost nejméně v roce 2007, a to 4,59 % z výdajů obce na tento oddíl. Tato obec má velmi nestabilní vývoj těchto výdajů, vrchol nastal v roce 2006, kdy výdaje na tento oddíl činil skoro polovinu celkových výdajů této obce oddílu tělovýchova a zájmová činnost, a to 43,24 %.

V Miloticích nejmenší část výdajů oddílu byla v roce 2005 a činila 9,77 %. Nejvíce bylo na tělovýchovu a zájmovou činnost vydáno hned v následujícím roce, a to podílem 33,25 % z výdajů obce na tělovýchovu a zájmovou činnost. K prudkému růstu došlo právě v tomto roce. V následujícím roce poklesly výdaje na polovinu roku 2006.

Obec Vacenovice vynaložila nejmenší výdaje na tělovýchovu a zájmovou činnost v prvním roce sledovaného období (2005 – 2009), největší podíl na výdajích Vacenovic tohoto oddílu byl v roce 2008. Tyto dva podíly byly ve výši 9,69 % a 34,66 % z výdajů obce na oddíl tělovýchova a zájmová činnost. Vývoj těchto výdajů byl kolísavý.

Vývoj výdajů, které obec Svatobořice – Místřín vydávala na tělovýchovu a zájmovou činnost, velmi kolísá. Nejméně do tohoto oddílu investovali v roce 2006, a to dílem 11,72 %, vysoký růst nastal hned následující rok, kdy dosáhl vrcholu v bodu 29,33 % z výdajů obce na tělovýchovu a zájmovou činnost.

Dostí kolísavý vývoj těchto výdajů měla i obec Ratíškovice, nejmenší část výdajů, tj. 15,15 %, byl vynaložen v roce 2005. Oproti tomu nejvyšší byly v roce 2008, a to podílem 30,86 % z výdajů obce na oddíl tělovýchova a zájmová činnost.

Celkem za MND výdaje oddílu tělovýchova a zájmová činnost mají kolísavou tendenci, nejméně mikroregion investoval v prvním roce sledovaného období podílem

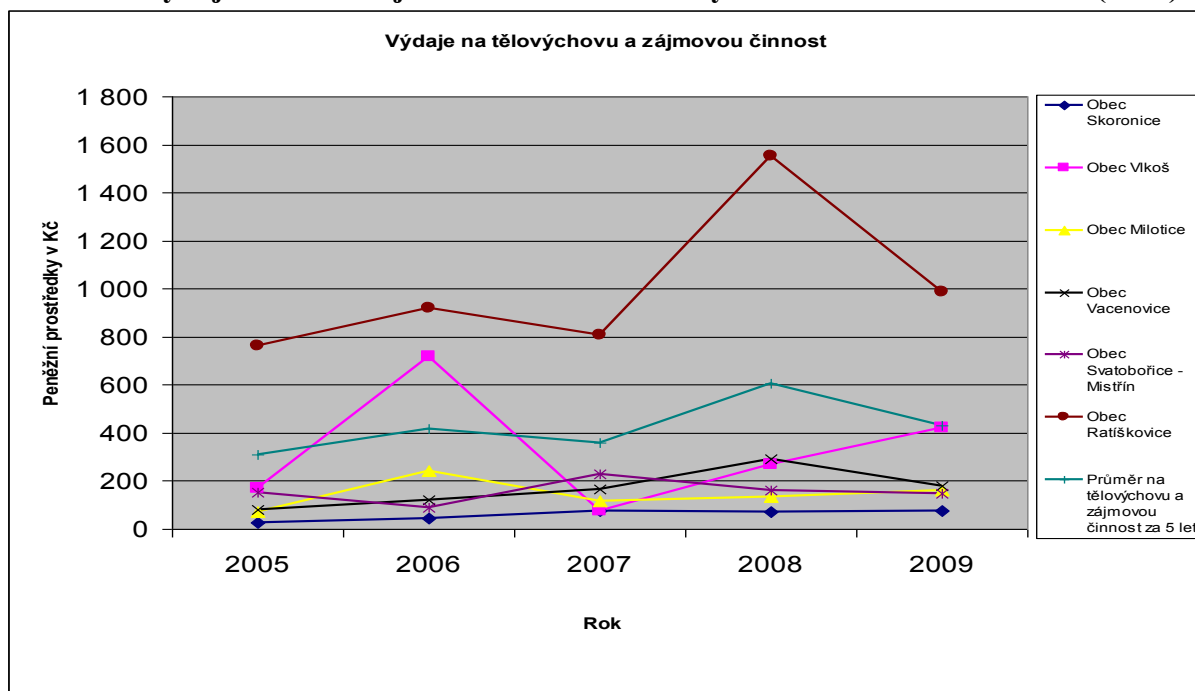
14,61 % na výdajích MND oddílu tělovýchova a zájmová činnost. Největší díl investování, tj. 28,53 %, byl v roce 2008.

4.5.3 Vývoj výdajů na 1 obyvatele

Jak je již uvedeno v předchozí kapitole, jednotlivé obce MND zřizují mnoho zájmových spolků, zaměřených převážně na zachování lidových tradic a zvyků; takovýmto spolkem může být dechová hudba, slovácký kroužek, vinařský spolek či sbor dobrovolných hasičů a jiné.

V rámci tělovýchovy (TV) je činnost zaměřena na podporu fotbalových klubů obcí a skautské oddíly.

Graf č. 5: Výdaje na TV a zájmovou činnost na 1 obyvatele v letech 2005 – 2009 (v Kč)

Pramen: Vlastní zpracování.

Z grafu lze vypožorovat, že průměrné výdaje převyšovaly výdaje ostatních obcí kromě obce Ratíškovice, kdy její výdaje byly v roce 2008 ve výši 1 553 Kč na jednoho obyvatele a v ostatních letech se pohybovaly kolem 800 Kč na jednoho obyvatele; bylo to dáno tím, že obec Ratíškovice podporovala a stále podporuje místní sportovní oddíly a mezinárodní sportovní akce, jako bylo mistrovství České republiky a Evropy mladších žáků ve fotbale.

4.6 Oblast ochrany životního prostředí

Oddíl 37 – ochrana životního prostředí má pod sebou pododdíly 372, 374 a 376 a k nim patříčné paragrafy:

- § 3721 – sběr a svoz nebezpečných odpadů;
- § 3722 – sběr a svoz komunálních odpadů;
- § 3723 – sběr a svoz ostatních odpadů;
- § 3725 – využívání a zneškodňování komunálních odpadů, tzn. neziskové nakládání s komunálními odpady se záměrem nahrazení produkce a ukládání odpadů (tj. zátěže životního prostředí) procesem opětného zapojení odpadních látek do ekonomického koloběhu (ve formě suroviny nebo energie) a procesem obnovy (proces integrován s příslušnou činností);
- § 3729 – ostatní nakládání s odpady. Patří sem zejména asanace starých skládek;
- § 3743 – rekultivace půdy v důsledku těžení a důlní činnosti, po skládkách odpadů apod.;
- § 3745 – péče o vzhled obcí a veřejnou zeleň, což zahrnuje výdaje spojené s výstavbou, obnovou, údržbou, apod., městských a obecních zelených ploch, především parků, lesoparků, alejí, veřejných zahrad a sadů, záhonů, květinových výzdob apod., pokud nejsou např. součástí kulturních památek (zámecké zahrady), školních pozemků apod.;
- § 3749 – ostatní činnost k ochraně přírody a krajiny. Stráž ochrany přírody. Výdaje na napravování následků vichřic, smrští a krupobití, které nepředstavuje opravy a neprobíhá v rámci krizového stavu, například výdaje na odstraňování bláta.
- § 3769 – ostatní správa v ochraně životního prostředí.

4.6.1 Vývoj výdajů k celkovým výdajům obcí

Stejně jako na vzdělání, tak i na ochranu ŽP obce MND vynakládaly nejvíce svých prostředků. U obce Ratíškovice to bylo v roce 2005 (9,92 %) a 2009 (8,06 %). V ostatních letech byly v rozmezí 2 – 5 %.

Pro obec Vacenovice byl výdajově nejvíce zatížen rok 2008 (6,84 %), dále pak rok 2009 (5,64 %). Nejméně pak rok 2006, kdy byly výdaje na tuto oblast pouze ve výši 1,28 % k celkovým výdajům obce.

Obec Vlkoš spolu s obcí Skoronice na ochranu ŽP vynakládaly nejvíce prostředků oproti ostatním obcím. Tyto prostředky se nedostaly v žádném roce pod 10 %. Obec Vlkoš nejvíce vykazovala v roce 2008, a to 21,30 % a v roce 2009, kdy byly ve výši 21,18 %. V ostatních letech to bylo v rozmezí 12 – 19 %.

Výdaje na tuto oblast v obci Skoronice měly ve sledovaném období (2005 – 2009) klesající tendenci. V roce 2005 vykazovala 21,75 % výdajů na tuto oblast k celkovým výdajům obce a v roce 2006 to bylo 19,02 %.

V obci Milotice byly výdaje na tuto oblast oproti předchozím dvou obcím poměrně nízké. Pohybovaly se v rozmezí 3 – 6,5 %, kdy nejvyšší byly v roce 2005 (6,54 %) a 2008 (5,41 %).

4.6.2 Vývoj výdajů v rámci oddílu ochrana životního prostředí za roky 2005 - 2009

Obec Skoronice vydávala na ochranu životního prostředí podobné díly z výdajů obce tohoto oddílu, tyto podíly byly okolo 20 %. Nejmenší díl byl v roce 2006, a to 18,21 %, největší díl byl 22,32 % z výdajů obce.

V obci Vlkoš byl vývoj těchto výdajů rostoucí, výjimkou byl rok 2006, kdy výdaje na ochranu ŽP oproti předchozímu roku mírně poklesly, a to na minimum 14,99 %. Vrcholem byl podíl 28,64 % z výdajů obce na ochranu ŽP.

Obec Milotice měla nejvíce výdajů na ochranu ŽP na konci sledovaného období, bylo to podílem 32,09 % z výdajů obce tohoto oddílu. Nejmenší výdaje byly v roce 2006, a to 13,49 %. Vývoj těchto výdajů v Miloticích se neustále mění, klesá a roste v každoročním intervalu.

V obci Vacenovice výdaje na oddíl ochrana ŽP začaly růst od roku 2006, kdy byly nejnižší za celé sledované období, a to dílem 16,92 %. Vrcholu dosáhly v roce 2009 o 24,24 % z výdajů obce. Výdaje na tuto oblast poklesly pouze jednou, v roce 2006.

Obec Svatobořice - Místřín vynaložila nejmenší výdaje na ochranu ŽP v prvním roce sledovaného období, největší podíl na výdajích obce tohoto oddílu byl v roce 2007. Tyto dva

podíly byly ve výši 15,34 % a 22,24 % z výdajů obce na ŽP. Vývoj těchto výdajů byl kolísavý.

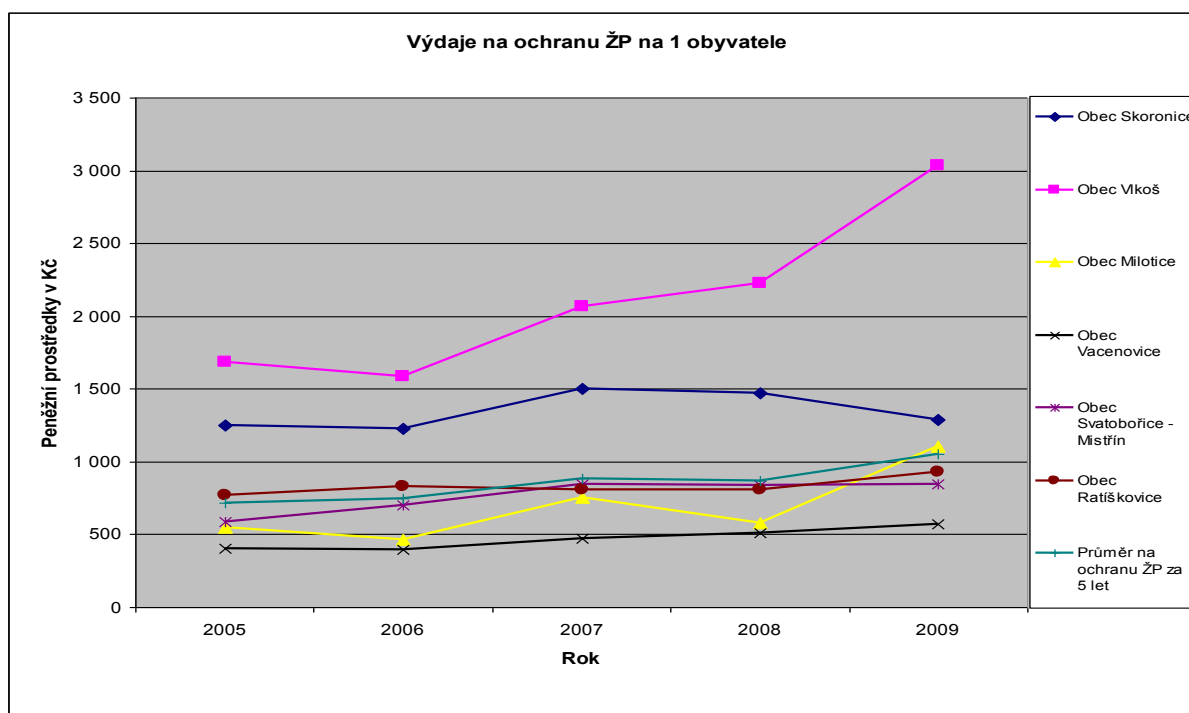
Podobně jako obec Skoronice vydávala i obec Ratíškovice na ochranu životního prostředí podíly okolo 20 %. Nejnižší podíl byl v roce 2005, a to 18,60 %, nejvyšší podíl byl 22,41 % z výdajů obce na oddíl ŽP v roce 2009.

Mikroregion Nový Dvůr vydal na ochranu životního prostředí prostředky ve výši 56 897 tis. Kč, nejmenší díl na této částce byl vynaložen v prvním roce sledovaného období, poté výdaje na toto oddíl pozvolna narůstaly, výjimkou bylo rok 2008, až dosáhly maxima v roce 2009 dílem 24,69 % z výdajů MND na oddíl ochrana ŽP.

4.6.3 Vývoj výdajů na 1 obyvatele

Oblast ochrany životního prostředí (ŽP) byla poslední analyzovanou oblastí z pohledu výdajů obcí na jednoho obyvatele v této práci. Průměr výdajů na ochranu životního prostředí v období 2005 až 2009 byl v rozmezí 720 – 1056 Kč na jednoho obyvatele.

Graf č. 6: Výdaje na ochranu ŽP na 1 obyvatele v letech 2005 – 2009 (v Kč)

Pramen: Vlastní zpracování.

Ochrana životního prostředí jako jediná oblast výdajů má různorodé členění výdajů na jednoho obyvatele.

Průměr obcí MND se pohyboval od 720 Kč do 1 056 Kč. Nejvíce se k tomuto průměru přibližovala obec Ratíškovice a Svatobořice - Mistřín. Nad průměrem byly obce Vlkoš a Skoronice. Obec Vlkoš měla výdaje na ochranu životního prostředí na jednoho obyvatele v rozmezí 1 589 Kč až 3 035 Kč.

Nejnižší výdaje na ochranu životního prostředí na jednoho obyvatele měla obec Vacenovice, jejíž výdaje se za sledované období byly okolo 500 Kč.

4.7 Souhrn vybraných výdajových oblastí za obce Mikroregionu Nový Dvůr v letech 2005-2009

V tabulce č. 4 jsou shrnuty výdajové oddíly pro jednotlivé roky sledovaného období v tis. Kč a procentuálním vyjádření.

Tabulka č. 4: Výdaje jednotlivých oblastí za obce Mikroregion Nový Dvůr v letech 2005 až 2009 (v tis. Kč)

Oddíl	Doprava		Vzdělání		Kultura a církev		TV a zájmová činnost		Ochrana ŽP		Výdaje obcí MND
Rok	tis. Kč	%	tis. Kč	%	tis. Kč	%	tis. Kč	%	tis. Kč	%	Celkem za oddíly
2005	2 273	11,60	10 445	15,61	4 445	13,20	4 124	14,61	9 583	16,84	30 870
2006	5 099	26,02	11 258	16,83	5 887	17,48	5 551	19,66	9 932	17,46	37 727
2007	4 001	20,41	16 110	24,08	5 825	17,30	4 795	16,98	11 741	20,64	42 472
2008	4 597	23,46	14 419	21,55	7 502	22,28	8 054	28,53	11 592	20,37	46 164
2009	3 629	18,52	14 664	21,92	10 013	29,74	5 708	20,22	14 048	24,69	48 062
Celkem	19 599	100,00	66 896	100,00	33 672	100,00	28 232	100,00	56 896	100,00	205 295

Pramen: Vlastní zpracování.

Z výše uvedené tabulky je zřejmé, že obce MND vydávaly ve sledovaném období (2005 - 2009) na vzdělání, výdaje na vzdělání činily 66 896 tis. Kč. Nejméně se za toto sledované období (2005 – 2009) vynaložilo do oddílu doprava, tyto výdaje činily 19 599 tis. Kč. Pokud srovnáme jednotlivé roky sledovaného období, nejvíc prostředků bylo vydáno v roce 2009, a to částkou 48 062 tis. Kč. Oproti tomu nejméně tomu bylo v roce 2005 ve výši 30 870 tis. Kč. Z grafu v příloze č. 4 lze vypožorovat, jak se po sledované období vyvíjely výdaje vybraných výdajových oblastí obcí MND.

Mikroregion Nový Dvůr jako celek má vliv na hospodaření jednotlivých obcí; je to dáno tím, že při rekonstrukcích či výstavbě nových projektů dochází k zlepšování kvality jak území celého MND, tak i jednotlivých obcí.

Příjmy, které jsou tvořeny převážně dotacemi a příspěvky, a výdaje, které MND jako celek vynakládá na výstavbu cyklostezek, podporu místních vinařů, společných akcí MND, rekonstrukci a výstavbu jak pozemních komunikací, tak i polních cest, sakrálních staveb či společných vzdělávacích programů pro MŠ a ZŠ, které vedou k rozvoji dětí a mládeže a zkvalitnění výuky v jednotlivých školách, ovlivňují rozpočty obcí v tom, že některé tyto prostředky jsou poskytovány přímo obcím, které MND přerozděluje, tudíž každá obec bere rizika s tímto spojená.

Pokud projekty nebo úkoly dané MND jednotlivé obce nesplní, může dojít k tomu, že poskytnuté dotace budou muset obce a tudíž celý MND vrátit zpět poskytovatelům těchto dotací, což by mohlo vést k zadlužení mikroregionu a k nehospodárnému vynakládání s prostředky MND.

5 ZÁVĚR

Sdružování obcí za určitým účelem je v ČR zakotveno v zákoně č. 128/2000 Sb., o obcích. Podle tohoto zákona se mohou obce samostatně sdružovat především za účelem splnění konkrétního úkolu, dosažení společného cíle, úsilí a uspokojování potřeb svých občanů. Nejtypičtější formou meziobecní spolupráce je sdružování obcí do tzv. dobrovolného svazku obcí.

Hospodaření dobrovolných svazků obcí a obcí jako takových je ukotveno v zákoně č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. Tento zákon je zaměřen na dobrovolné svazky obcí z toho důvodu, protože jsou výlučně zakládány obcemi, které se řídí stejnými právními pravidly jako svazek obcí.

Diplomová práce se věnuje hospodaření obcí a meziobecní spolupráci. Podrobněji se zabývá charakteristikami jednotlivých obcí dobrovolného svazku obcí Mikroregionu Nový Dvůr a zhodnocení vybraných výdajových oblastí obcí tohoto mikroregionu.

Diplomová práce je dělena do dvou částí. První teoretická část je zaměřena na hospodaření územně samosprávných celků (ÚSC) a na formy spolupráce obcí. Hospodaření ÚSC popisuje hospodaření obce dle platných právních předpisů, rozpočet obce a jeho třídění, rozpočtový proces, ÚSC z pohledu Ústavy České republiky, vymezení tohoto ÚSC a jeho orgány. Za formy spolupráce obcí je zde považována meziobecní spolupráce, spolupráce obcí se subjekty v území, národní struktury obcí a spolupráce s obcemi jiných států.

Druhá praktická část je popsána ve třetí a čtvrté kapitole diplomové práce. Třetí kapitola se zabývá charakteristikami jednotlivých obcí Mikroregionu Nový Dvůr (MND), kterými jsou obce Skoronice, Vlkoš, Milotice, Vacenovice, Svatobořice – Mistřín a Ratíškovice. Dále se zabývá hospodařením MND jako celku. MND jako celek hospodaří s poskytnutými finančními prostředky vyrovnaně a je schopný zajistit tyto prostředky pro realizování úkolů, pro které byl vytvořen.

Čtvrtá kapitola diplomové práce se zabývá zhodnocením hospodaření obcí MND v letech 2005 až 2009, a to vybranými výdajovými oblastmi obcí, kterými jsou oddíl doprava, vzdělání, kultura a církev, tělovýchova a zájmová činnost a ochrana životního prostředí, dále vývojem výdajů na tyto vybrané výdajové oblasti obcí a také výdaji jednotlivých oblastí za obce MND jako celek.

Z analýzy hospodaření v letech 2005 – 2009 vyplynulo, že hospodaření MND je stabilní. Pouze v roce 2006 překročily výdaje příjmy téměř o 40 % (o 1 621,22 tis. Kč). Tuto situaci způsobil velký nárůst výdajů oproti předchozímu roku, který byl zapříčiněn realizací projektů „Jednotný informační a orientační systém“ (1 334 tis. Kč) a „Muzeum ve vagónu“ (789 tis. Kč). V dalších letech sledovaného období již tento stav nenastal.

Výdaje na dopravu na 1 obyvatele byly nejvyšší u obce Skoronice a to v roce 2009. MND jako celek vydával na dopravu nejvíce v roce 2006, kdy tyto výdaje činily 5 099 tis. Kč. K navýšení výdajů tohoto oddílu došlo především z důvodu budování nových cyklostezek. Nejvíce prostředků na 1 obyvatele do oddílu vzdělání vydávala obec Milotice, která pořádala výukové programy v zámeckých zahradách Milotického zámku. MND investoval do oddílu vzdělání nejvíce v roce 2007, a to částkou 16 110 tis. Kč; důvodem bylo sloučení mateřské školy se základní školou a budování nových prostor základní školy v Ratíškovicích. Výdaje v oddílu kultura a církev měla nejvyšší obec Milotice v roce 2008, důvodem bylo uspořádání plesu MND a Silvestrovského pochodu a setkání občanů obcí MND. Mikroregion měl tyto výdaje vysoké v roce 2009, velká část výdajů z částky 10 013 tis. Kč byla vložena do rekonstrukce kostela. Ratíškovice měly největší výdaje na 1 obyvatele v oddílu tělovýchova a zájmová činnost, MND měl tyto výdaje ve výši 8 054 tis. Kč nejvyšší v roce 2008. Zvýšení těchto výdajů bylo způsobeno pořádáním mistrovství České republiky a Evropy mladších žáků ve fotbale. Výdaje na 1 obyvatele na ochranu životního prostředí byly nejvyšší v obci Vlkoš v roce 2009, mikroregion taktéž měl výdaje na tento oddíl nejvyšší v tomto roce a příčinou bylo vybudování sběrného dvora v obci Vlkoš.

V příloze č. 5 je znázorněno procentuální porovnání výdajů na vybrané výdajové oblasti k celkovým výdajům obcí za celé sledované období (2005 – 2009).

Z obcí MND poskytovala nejvíce na dopravu obec Skoronice, kdy ze svých celkových výdajů obce vynakládala 7,45 % výdajů na dopravu. Druhou obcí, která měla vyšší výdaje na dopravu, byla obec Svatobořice – Mistřín, a to ve výši 5,23 %. U ostatních obcí byly výdaje na dopravu v rozmezí 0,30 – 1,77 % z celkových výdajů obce.

Z tabulky v příloze č. 5 je viditelné, že na oblast vzdělání vynakládají všechny obce nejvíce svých prostředků. Tyto vynaložené prostředky se pohybují v rozmezí 5 – 10 %. Výjimku tvoří obec Skoronice, která vynaložila nejvíce za sledované období, a to 15,79 % z celkových výdajů obce.

Z oblasti kultury měly obce podobné výdaje, které se pohybovaly převážně okolo 4 %. Nejvíce opět vynaložila obec Skoronice, v procentuálním vyjádření to bylo 8,47 % z celkových výdajů obce. Nejméně pak obec Ratíškovice, a to 2,66 % výdajů na kulturu z celkových výdajů obce.

Po předešlých výdajových oblastí, kdy nejvyšší výdaje z celkových výdajů měla obec Skoronice, tak v oblasti tělovýchova a zájmová činnost měla nejvyšší podíl výdajů obec Ratíškovice, kdy byly tyto výdaje ve výši 6,05 % z celkových výdajů obce. Nejnižší měla obec Skoronice, kdy v procentuálním vyjádření dávala 0,69 %. Ostatní obce se pohybovaly od 0,9 do 2,8 % výdajů na tělovýchovu z celkových výdajů obce.

O ochranu životního prostředí měly největší zájem dvě obce a to obec Skoronice a Vlkoš. Obec Skoronice vykazovala 15,74 % výdajů na ochranu ŽP z celkových výdajů obce a obec Vlkoš až 17,88 %. Bylo to dáno tím, že obec Skoronice a Vlkoš spolu sousedí a v obci Vlkoš byl ve sledovaném období vystavěn sběrný dvůr a obec Skoronice na tento projekt přispěla částí svých výdajů. Procentuální podíl výdajů na tuto oblast z celkových výdajů obcí byl oproti předešlým obcím výrazně nižší, jejich hodnoty se pohybovaly v rozmezí 3,3 - 6,3 %.

Ostatní výdaje obcí, které v této práci nejsou uvedeny, nepodléhaly zkoumání a zaměření a to z toho důvodu, že MND jako celek má cíle založení zaměřené na vybrané výdajové oblasti, které byly zhodnoceny v této diplomové práci.

Pro dosažení uvedených cílů bylo nutné podrobit tuto diplomovou práci a její vybrané výdajové oblasti metodám vědeckého zkoumání, jimiž byla analýza, syntéza, indukce, dedukce a abstrakce.

Cílem diplomové práce bylo provést zhodnocení vybraných výdajových oblastí v letech 2005 až 2009 u obcí MND, které byly orientované na cíle založení MND. Zhodnocení bylo provedeno v přepočtu na 1 obyvatele, u výdajového oddílu doprava, byl proveden i přepočet na 1 km². Dílčími cíli bylo srovnání hospodaření MND a zjištění zastoupení vybraných výdajových oblastí u obcí MND.

Cíl práce byl splněn a to zhodnocením vybraných výdajových oblastí v letech 2005 až 2009 a jejich srovnáním na cíle založení MND. Dílčí cíle byly taktéž splněny, a to srovnáním hospodaření MND a zjištěním zastoupení vybraných výdajových oblastí u obcí MND.

První hypotéza, že mezi největší výdajové oblasti obcí lze zařadit výdaje na vzdělání a dopravu, se nepotvrdila v oddílu doprava.

Druhá hypotézu, že mezi největší výdajové oblasti MND lze zařadit výdaje na vzdělání a ochranu životního prostředí, se potvrdila.

Jelikož výdaje obcí se neustále mění, byla provedena i analýza vývoje výdajů jednotlivých výdajových oblastí.

Obyvatelé menších obcí mohou vnímat vstup do MND jako ztrátu své samostatnosti a možného vyloučení z MND a to tím, že mohou mít pocit, že vynakládají do vybraných výdajových oblastí méně prostředků než obce, které jsou větší, které hospodaří s vyšším příjmem z důvodu většího počtu obyvatel, a tak mají možnost vynaložit větší množství výdajů do těchto sledovaných oblastí.

Jako příklad uvádím výdaje do oddílu doprava. Jestliže vezmeme v úvahu celkové výdaje za sledované období (2005 – 2009) na tento oddíl, tak nejvyšší byly v obci Svatobořice – Místřín. Obyvatelům obce Skoronice (počet obyvatel 517 a částce 3 189 Kč na jednoho obyvatele) může připadnout, že obec Svatobořice – Místřín (počet obyvatel 3 559 a celkové částce 11 315 tis. Kč za roky 2005 - 2009) má více prostředků, které může vydávat na dopravu. Pokud by měli obyvatelé k dispozici výsledek výpočtu výdajů na jednoho obyvatele, právě obec Skoronice je ta, která do dopravy investovala nejvíce těchto prostředků.

Nezasvěcený obyvatel menší obce pak může lehce podlehnout dojmu, že vytvoření mikroregionu je prospěšné jen pro větší obce, protože vynakládají více prostředků na dané oblasti a to díky tomu, že mají více obyvatel a tím získají i více prostředků. Jedním z výsledků práce je proto návrh, aby obce své výdaje, kromě celkových výdajů do jednotlivé oblasti, uveřejňovaly i v přepočtu na jednoho obyvatele, jak je uvedeno v příkladu. Výsledky jsou pak diametrálně rozdílné, ale jsou srovnatelné na obyvatele, což vychází ze základního předpokladu, že výdaje na jednoho obyvatele by měly být v rámci obcí ČR srovnatelné.

Podobné případy nastaly i u dalších sledovaných oddílů. Ve všech zkoumaných oblastech byly výdaje na jednoho obyvatele nejvyšší u jiné obce než nejvyšší celkové výdaje zkoumaného oddílu.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

a) Knihy:

1. ČMEJREK, Jaroslav. *Obce a regiony jako politický prostor*. 1. vyd. Praha: Alfa Nakladatelství, 2008. 165 s. ISBN 978-80-87197-00-4
2. HALÁSEK, Dušan. *Veřejná ekonomika*. 2. vyd. Opava: Optys, 2007. 208 s. ISBN 80-85819-60-0
3. HALÁSEK, Dušan a kol. *Rozhodování ve veřejném sektoru*. 1. vyd. Ostrava: VŠB-TU Ostrava, 2004. 172 s. ISBN 80-248-0570-7
4. HALÁSEK, Dušan; LENERT David. *Ekonomika veřejného sektoru*. Ostrava: VŠB-TU, 2008. ISBN 978-80-248-1854-2
5. HALÁSKOVÁ, Martina; KOVÁŘ, Jiří. *Veřejná ekonomika a veřejná správa*. 1. vyd. Ostrava: VŠB-TU Ostrava, 2004. 194 s. ISBN 80-248-0587-1.
6. HALÁSKOVÁ, Martina. *Ekonomika veřejné správy*. Ostrava: VŠB-TU, EKF, 2008.
7. HORZINKOVÁ, Eva; NOVOTNÝ, Vladimír. *Základy organizace veřejné správy v ČR*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2008. 234 s. ISBN 978-80-7380-096-3.
8. KÁŇA, Pavel. *Základy veřejné správy*. 2. přepracované a doplněné vyd. Ostrava: Montanex, 2007. 375 s. ISBN 978-80-7225-244-2
9. Kolektiv autorů. *Meritum OBCE 2004*. 1. vyd. Praha: ASPI Publishing s.r.o., 2004. 732 s. ISBN 80-7357-013-0
10. KOUDELKA, Zdeněk. *Právní předpisy samosprávy*. 2. vyd. Praha: Linde Praha, a. s., 2008. 399 s. ISBN 978-80-7201-690-7
11. KOUDELKA, Zdeněk. *Samospráva*. Praha: Linde Praha, a. s., 2007. 399 s. ISBN 978-80-7201-665-5
12. PAROUBEK, Jiří; KINŠT Jan. *Rozpočtová skladba v roce 2007 a praktické příklady*. 1. vyd. Olomouc: ANAG spol. s r.o., 2006. 255 s. ISBN 80-7263-356-2
13. PEKOVÁ, Jitka. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. 1. vyd. Praha: Management Press, 2004. 375 s. ISBN 80-7261-086-4.
14. PEKOVÁ, Jitka. *Veřejné finance úvod do problematiky*. 4. vyd. Praha: ASPI a.s., 2008. 580 s. ISBN 978-80-7357-358-4

15. PEKOVÁ, Jitka; PILNÝ, Jaroslav; JETMAR, Marek. *Veřejná správa a finance*. 3., aktualizované a rozšířené vyd. Praha: ASPI a.s., 2008. 712 s. ISBN 978-80-7357-351-5
16. PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů teorie a praxe*. 2. vyd. Praha: GRADA Publishing, a.s., 2009. 304 s. ISBN 978-80-247-2789-9
17. SCHNEIDEROVÁ, Ivana. *Rozpočtová skladba v roce 2008*. 1. vyd. Rožďalovice: REVOS-L, 2008. 291 s. ISBN 978-80-903160-7-2

b) Legislativa:

18. Zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České Republiky
19. Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů.
20. Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích, ve znění pozdějších předpisů
21. Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů
22. Vyhláška č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě, ve znění pozdějších předpisů

c) Elektronické zdroje:

23. Mikroregion Nový Dvůr dostupný na: <http://www.novy-dvur.cz/>, [ze dne 17. prosince 2009]
24. Obec Skoronice dostupná na: <http://www.skoronice.cz/index.php?nid=781&lid=CZ&oid=39999>, [ze dne 25. února 2011]
25. Obec Vlkoš dostupná na: <http://www.vlkoš.cz/>, [ze dne 3. února 2011]
26. Obec Milotice dostupná na: <http://www.milotice.cz/>, [ze dne 25. února 2011]
27. Obec Vacenovice dostupná na: <http://www.vacenovice.cz/>, [ze dne 12. února 2011]
28. Obec Svatobořice – Místřín dostupná na: <http://www.svatoborice-mistrin.cz/www/>, [ze dne 25. února 2011]
29. Obec Ratíškovice dostupná na: <http://www.ratiskovice.com/>, [ze dne 3. března 2011]
30. Rejstřík škol dostupný na: <http://rejskol.msmt.cz/>, [ze dne 19. února 2011]
31. Státní správa, okres Hodonín dostupná na: <http://http://www.statnisprava.cz/rstsp/ciselniky.nsf/i/CZ0645>, [ze dne 17. února 2011]
32. Svaz měst a obcí ČR dostupný na: <http://www.smocr.cz/>, [ze dne 4. února 2011]

SEZNAM ZKRATEK

ÚSC	Územně samosprávný celek
DSO	Dobrovolný svazek obcí
ZO	Zastupitelstvo obce
RO	Rada obce
ČR	Česká republika
ÚS	Územní samospráva
OP	Obecní policie
PPP	Public Private Partnership
MAS	Místní akční skupina
MA21	Místní agenda 21
SMO ČR	Svaz měst a obcí ČR
SMS ČR	Sdružení místních samospráv
NSZM	Národní síť zdravých měst ČR
EU	Evropská unie
MND	Mikroregion Nový Dvůr
CM	Cimbálová muzika
DH	Dechová hudba
SDH	Sdružení dobrovolných hasičů
MS	Myslivecké sdružení
MFČR – A	Ministerstvo financí ČR informační systém Aris

Prohlášení o využití výsledků diplomové práce

Prohlašuji, že

- jsem byl seznámen s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, diplomovou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že jeden výtisk diplomové práce bude uložen v Ústřední knihovně VŠB-TUO k prezenčnímu nahlédnutí a jeden výtisk bude uložen u vedoucího diplomové práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o diplomové práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, diplomovou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 29. dubna 2011

.....
Bc. Přemysl Nedůchal

Adresa trvalého pobytu studenta:

Šardice 602, 696 13 Šardice

SEZNAM PŘÍLOH

1. Vybrané výdajové oblasti obcí Mikroregionu Nový Dvůr na jednoho obyvatele.
2. Vybraná výdajová oblast obcí Mikroregionu Nový Dvůr na 1 km².
3. Vybrané výdajové oblasti obcí Mikroregionu Nový Dvůr, procentuální vyjádření.
4. Vývoj výdajů jednotlivých oblastí za obce Mikroregionu Nový Dvůr jako celku.
5. Procentuální porovnání výdajů na vybrané výdajové oblasti k celkovým výdajům obcí za celé sledované období (2005 – 2009).
6. Vývoj vybraných výdajových oblastí k celkovým výdajům obcí za roky 2005 – 2009.